

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/32/2022
Identifikačné číslo spisu:	7117204429
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7117204429.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Lenky Praženkovej, členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu HODEX s.r.o., Košice, Trieda SNP 29, IČO: 36 570 711, zastúpeného advokátskou kanceláriou POLÁČEK & PARTNERS s.r.o., Bratislava, Hurbanovo nám. 1, IČO: 50 568 124, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Východoslovenská distribučná, a. s., Košice, Mlynská 31, IČO: 36 599 361, zastúpenej advokátskou kanceláriou KVAŠŇOVSKÝ & PARTNERS/ADVOKÁTI, s. r. o., Bratislava, Dunajská 32, IČO: 51 003 848, o zaplatenie 50.688,48 eura, vedenom na Okresnom súde Košice I, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24. septembra 2019 č. k. 2Cob/101/2019-1073 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22. novembra 2019 č. k. 2Cob/101/2019-1110 a s opravným uznesením Krajského súdu Košice zo dňa 1. apríla 2022 č. k. 2Cob/101/2019-1472, takto

rozhodol:

I. Návrh žalobcu na prerušenie dovolacieho konania do skončenia konania Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti Rvp 352/2020 z a m i e t a .

II. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24. septembra 2019 č. k. 2Cob/101/2019-1073 v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22. novembra 2019 č. k. 2Cob/101/2019-1110 a v znení opravného uznesenia Krajského súdu Košice zo dňa 1. apríla 2022 č. k. 2Cob/101/2019-1472, ako aj rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 20. septembra 2018, č. k. 31Cb/17/2017-506 vo výroku II. a III. z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Košice I na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 20. septembra 2018, č. k. 31Cb/17/2017-506 prvým výrokom konanie zastavil v časti úrokov z omeškania špecifikovaných v danom výroku? druhým výrokom žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 50.688,48 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 50.688,48 eura od 28. februára 2017 do

zaplatenia, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a tretím výrokom žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 99 %.

2. Žalobca uplatnil proti žalovanej nárok na zaplatenie sumy 50 688,48 eura s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ktorú žalobca zaplatil mesačne po 2 112,02 eura v období od februára 2014 do marca 2016 na základe faktúr žalovanej z titulu neplatnej zmluvy. Žalobca podaním zo dňa 16. marca 2018 vzal žalobu čiastočne späť, a to v časti týkajúcej sa úrokov z omeškania, teda predmetom konania po tomto čiastočnom späťvzátí bol žalobcom uplatnený nárok od žalovanej na zaplatenie sumy vo výške 50 688,48 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 50 688,48 eura od 28. februára 2017 do zaplatenia, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Podľa dôvodov žaloby žalovaná je prevádzkovateľom distribučnej sústavy, do ktorej je pripojený žalobca. Dňa 11.7.2013 Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej aj „ÚRSO“) vydal Vyhlášku č. 221/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike (ďalej aj „Vyhláška“). Vyhláška pre výrobcov elektriny zaviedla novú platbu za prístup do distribučnej sústavy (tzv. G-komponent), ktorá sa uplatňuje od 1.1.2014 (ďalej len „platba za prístup“). V zmysle Vyhlášky mal každý výrobca elektriny pripojený do distribučnej sústavy žalovanej (t.j. prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy) povinnosť uhrádzať platbu za prístup, a to aj vtedy, keď žiaden prístup do distribučnej sústavy nevyužíval, resp. aj vtedy, ak neuzatvoril žiadnu zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny (ďalej len „zmluva o prístupe“). Žalobca so žalovanou nikdy neuzavrel zmluvu o prístupe a celý čas mu bola platba za prístup fakturovaná len na základe ustanovenia Vyhlášky, a to bez akéhokoľvek zmluvného základu. Platbu za prístup uhrádzal žalobca na základe ustanovenia Vyhlášky, ktoré bolo následne Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) označené za neústavné. Na uhrádzanie platby preto neexistoval žiaden právny dôvod. Podľa žalobcu mal uzatvoriť so žalovanou zmluvu o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto č. zmluvy ZPV/2014/413 (pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že správne je „ZPV/2014/296“ zo dňa 14.01.2014 (ďalej len „Zmluva o prístupe“).

3. Podľa súdu prvej inštancie v konaní medzi stranami bolo sporné posúdenie pojmu prístupu do distribučnej sústavy, nakoľko zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike rozlišuje medzi pripojením a prístupom do distribučnej sústavy a to, že či je Zmluva o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto č. ZPV/2014/296 zo dňa 14.01.2014 platná, a či žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie sumy 50 688,48 eura s prísl. voči žalovanej.

4. S poukazom na stranami sporu predložené listinné dôkazy, podania a prednesy strán súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 11 ods. 1 písm. c/ a e/ a § 40 ods. 1 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, podľa § 2 písm. c/ a e/, § 3 písm. c/ a e/, § 26 ods. 23 vyhlášky ÚRSO č. 221/2013 Z. z., ktorým sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike, § 2 písm. a/ bod 22. a 23., § 21 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 písm. a/ zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike účinného do 31.8.2012 a § 2 písm. a/ bod 11 a 12 a písm. b/ body 4 a 15, § 15 ods. 1 a 2, § 26 ods. 3, 5 a 9, § 27 ods. 1 písm. a/ a b/ a ods. 2 písm. a/, § 35 ods. 1 písm. a/ až c/, § 96 ods. 7 až 9 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike účinného od 1.9.2012, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby, § 261 ods. 1, § 1 ods. 1 a 2, § 340 ods. 2, § 365 ods. 1, § 369 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, § 37, § 39, § 49a, § 451 ods. 1 a 2, § 456 vety prvej a § 458 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka, § 41, § 41a ods. 1 až 3, § 41b zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, čl. 125 ods. 3 Ústavy SR a nálezom Ústavného súdu SR zo dňa 22.6.2016 sp. zn. PL. ÚS 17/2014 a mal za nepochybné, že žalobcom uplatnený nárok je dôvodný.

5. Súd prvej inštancie sa najprv zaoberal posúdením pojmu prístupu do distribučnej sústavy, nakoľko zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike rozlišuje medzi pripojením a prístupom do distribučnej sústavy. Bolo ním poukázané na to, že žalobca ako výrobca elektriny, vyrobenú elektrinu dodáva do distribučnej sústavy žalovanej, ako prevádzkovateľa distribučnej sústavy. Na to, aby danú elektrinu mohol dodať do distribučnej sústavy, musí byť k tejto sústave fyzicky pripojený. To sa uskutočňuje na základe zmluvy o

pripojení, ktorú uzatvorí výrobca s prevádzkovateľom. Výrobca elektriny odovzdáva vyrobenú elektrinu prevádzkovateľovi distribučnej sústavy na odovzdávacom mieste. K odovzdaniu elektriny dochádza na hranici s distribučnou sústavou a výrobca elektriny tak vôbec distribučnú sústavu nevyužíva. Využívaním prístupu výrobca si zabezpečuje prepravu vyrobenej elektriny k iným účastníkom trhu. Z uvedeného podľa súdu prvej inštancie vyplynulo, že v zmysle vyššie citovaného zákona o energetike zákon záväzne definuje pojem prístup, ako aj upravuje špecifické zmluvné vzťahy. Zákon o energetike vyžaduje aby prístup bol dohodnutý na základe Zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny.

5.1. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že právnym základom pre platbu za prístup je len Zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny uzatvorená podľa § 26 ods. 5 zákona o energetike. Zmluva o prístupe uzatvorená žalobcom so žalovanou (ZPV/2014/296 zo dňa 14.01.2014) , resp. takýto typ zmluvy nie je uzavretý podľa zákona o energetike, je uzavretá v rozpore s obsahom a účelom tohto zákona, a teda neplatná. To znamená, že platba za prístup sa plnila na základe neplatného právneho úkonu, keďže nebola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Žalobca ako výrobca elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, ani nemôže elektrinu distribuovať a dodávať inému subjektu ako prevádzkovateľovi distribučnej sústavy, lebo v opačnom prípade by prišiel o zákonnú podporu podľa z. č. 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby (zákon o podpore OZE).

5.2. Súd prvej inštancie poukázal na odôvodnenie Nálezu, z ktorého vyplývajú tieto skutočnosti a závery: „21.5 Povinnosť výrobcov elektriny uhrádzať určité platby (ceny) za prístup do distribučnej sústavy vzniká v zmysle § 26 ods. 5 v spojení s § 27 ods. 1 písm. b) zákona o energetike na základe uzatvorenej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy s prevádzkovateľom distribučnej sústavy. Uzatvorenie tejto zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy je fakultatívnou možnosťou (právom) výrobcu elektriny [na rozdiel od zmluvy o pripojení do distribučnej sústavy, uzatvorenie ktorej je povinnosťou výrobcu elektriny v zmysle § 27 ods. 2 písm. a) zákona o energetike]. Iné povinnosti výrobcov elektriny, čo sa týka platenia cien za prístup do distribučnej sústavy alebo iných poplatkov, či platieb mimo záväzku uhrádzať tieto ceny na základe uzatvorenej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy, nie sú v zákone o energetike explicitne upravené.“

6. Následne ako predbežnú otázku súd prvej inštancie riešil, či uzavretá zmluva o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto č. ZPV/2014/296 zo dňa 14. januára 2014 je platná a účinná, ktorú zmluvu posúdil ako je aj vyššie uvedené, že je neplatná z dôvodu rozporu so zákonom, resp. jeho obchádzaním. Nevylúčil možnosť uzavretia zmluvy podľa ust. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“), avšak v tejto zmluve nebola jasne, zrozumiteľne a určite dohodnutá cena „platba za prístup do regionálnej distribučnej sústavy“. Podľa Čl. II zmluvy žalovaná mala vystaviť faktúru za prístup vo výške podľa platných a účinných rozhodnutí ÚRSO a všeobecne záväzných právnych predpisov, pričom cena za takýto prístup nebola a nie je určená žiadnym platným a účinným rozhodnutím ÚRSO, ani žiadnym všeobecne záväzným právnym predpisom. Vyhláška ÚRSO stanovuje len cenu za prístup v zmysle zákona o energetike, nakoľko aj z ust. § 2 a 3 tejto vyhlášky vyplýva, že sa jedná o určenie spôsobu výpočtu ceny a tarify za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny. Vzhľadom na uvedené žalovaná nemohla v zmysle predmetnej zmluvy o prístupe účtovať (fakturovať) cenu za prístup do distribučnej sústavy na základe vyhlášky. Vychádzajúc aj zo stanoviska Ústavného súdu SR prezentovaného v Náleze sp. zn. PL. ÚS 17/2014 z 22. júna 2016 týkajúceho sa zmluvy o prístupe v zmysle zákona o energetike mal za to, že zmluva (o prístupe) uzavretá medzi žalobcom a žalovanou dňa 14. januára 2014 je v rozpore so zákonom č. 251/2012 Z.z., resp. ho obchádza, teda je neplatná. V konaní nebolo žalovanou preukázané, že by medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená zmluva o prístupe v zmysle ustanovení zákona č. 251/2012 Z.z. a v súlade s Nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 17/2014 z 22. júna 2016.

6.1. S poukazom na odôvodnenie nálezu ústavného súdu (bod 21.5) súd prvej inštancie uviedol, že povinnosť výrobcov elektriny uhrádzať platbu za prístup do distribučnej sústavy vzniká podľa zákona č. 251/2012 Z. z. výlučne na základe uzatvorenej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy s

prevádzkovateľom distribučnej sústavy, a pokiaľ dotknutá časť ustanovenia § 26 ods. 23 Výhlášky ukladala výrobcovi elektriny povinnosť hradiť platbu za prístup do distribučnej sústavy aj v prípade, že zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy s prevádzkovateľom distribučnej sústavy uzatvorenú nemali, išlo o povinnosť nad rámec povinností zakotvených pre výrobcov elektriny v Zákone č. 251/2012 Z. z. čo do platenia poplatkov (cien) za prístup do distribučných sústav, ako aj nad rámec zákonného splnomocnenia pre Úrad v zmysle Zákona č. 250/2012 Z. z. upraviť platby výrobcov elektriny za prístup do distribučných sústav.

7. Súd prvej inštancie nezohľadnil pri svojom rozhodovaní žalovanou predložené odborné stanovisko doc. Ing. Karola Klucha, PhD., č. 39/2018 zo dňa 10. apríla 2018 s poukazom na dôvody nálezu ústavného súdu a v odôvodnení rozsudku vyslovený právny záver, že zmluvou o prístupe v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. je len zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny.

8. Návrh na vykonanie výsluchu žalovanou navrhnutých svedkov zamietol s poukazom na sudcovskú koncentráciu s uvedením, že i v prípade, ak by návrh na výsluch uvedených svedkov bol podaný žalovanou riadne a včas, súd by od uvedených výsluchov upustil, nakoľko títo svedkovia sa mali vyjadriť len k technickej otázke pripojenia a prístupu, pričom pre konanie je rozhodujúce posúdenie právnej otázky - či bola oprávnená platba za prístup alebo nie. Rovnako súd prvej inštancie neprihliadol na stanovisko Ministerstva hospodárstva SR z dôvodu, že jeho výklad nie je pre súd právne záväzný.

9. Úroky z omeškania priznal súd prvej inštancie podľa § 340 ods. 2 Obchodného zákonníka tak, že žalovaná je povinná vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie bez zbytočného odkladu po tom, čo bol žalobcom na jeho vydanie vyzvaný. V konaní bolo preukázané, že žalobca listom právneho zástupcu zo dňa 21. februára 2017 - Upovedomenie o prevzatí právneho zastúpenia a výzvu na vrátenie uhradených platieb a upustenie od protiprávneho konania, doručeným žalovanej dňa 22. februára 2017 vyzval žalovanú na vrátenie platieb za prístup do distribučnej sústavy do troch dní odo dňa doručenia výzvy. Žalobca si uplatnil nárok na zaplatenie úrokov z omeškania až odo dňa 28. februára 2017. Na základe vyššie uvedeného mal teda súd nepochybne za preukázané, že nárok žalobcu na zaplatenie 50 688,48 eura, úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 50 688,48 do zaplatenia je čo do dôvodu a výšky nepochybne preukázaný, skutkovo a právne dôvodný.

10. O odvolaní žalovanej podanom proti II. a III. vete výroku rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) dňa 24. septembra 2019 č. k. 2Cob/101/2019-1073 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22. novembra 2019 č. k. 2Cob/101/2019-1110 a s opravným uznesením Krajského súdu Košice zo dňa 1. apríla 2022 č. k. 2Cob/101/2019-1472 tak, že v prvom výroku potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 50 688,48 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy 50 688,48 eura od 28. februára 2017 do zaplatenia v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a vo výroku o náhrade trov konania. Druhým výrokom priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

11. V odôvodnení konštatoval, že predmetom odvolacieho konania bolo posúdenie vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý napadnutým rozsudkom uložil žalovanej zaplatiť sumu 50 688,48 eura s prísl. a nahradiť trovy konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie uvedeným v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku, splňajúcim všetky požiadavky podľa § 220 ods. 2 CSP, v ktorom sa súd prvej inštancie správne a presvedčivo argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením veci, a preto odvolací súd odvolaním napadnuté výroky súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 378 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

12. Ďalej na doplnenie a zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uviedol, že Civilný sporový poriadok ukladá stranám sporu povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení v rámci tzv. prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany (§ 149 CSP). Súd v civilnom procese nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy.

Preto sa odvolací súd nestotožnil s námietkou žalovanej uvedenej v odvolaní, že súd prvej inštancie nevykonával žalovanou navrhované dôkazy, čím neúplne zistil skutkový stav, nakoľko proces dokazovania v súdnom konaní slúži k preukázaniu skutkových tvrdení uplatnených v žalobe (resp. obrane žalovanej proti žalobe) s tým, že súd prvej inštancie je vo vzťahu k žalobou uplatnenému nároku vyjadreného v žalobnom petite oprávnený rozhodnúť, ktoré z navrhovaných dôkazov je potrebné pre meritorne rozhodnutie vykonať. Ak zo skutkových tvrdení uvedených v žalobe alebo ostatných podaniach žalobcu, či jeho prednesoch na pojednávaní, bez pochybností vyplýva, že uplatnený nárok je po právnej stránke nedôvodný, žalobcom navrhnuté dôkazy nevykoná.

13. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalovanej týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie dôvodiac tým, že obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatnení. Obsahom tohto práva je irelevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, najmä na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia.

14. Podľa odvolacieho súdu ani jeden z ďalších odvolacích dôvodov nebol relevantný, a preto nemohol vyvolať žalovanou navrhovanú zmenu rozsudku.

15. Záverom bolo opäť poukázané na Nález Ústavného súdu SR PL. ÚS 17/2014-132 zo dňa 22. júna 2016, pričom po zhodnotení vyššie uvedených skutočností sa krajský súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ktorý rozhodol o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi žalovanú istinu spolu s príslušenstvom ako pohľadávku žalobcu z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo na strane žalovanej neoprávneným účtovaním platby za prístup do distribučnej sústavy žalobcovi v nadväznosti na konštatáciu účinkov Nálezu Ústavného súdu SR PL. ÚS 17/2014 zo dňa 22. júna 2016 ex tunc, t.j. keď jeho účinky sa vzťahujú aj na situácie, ktoré vznikli pred vydaním tohto rozhodnutia, pretože prednosť má princíp ústavnosti.

16. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) včas dovolanie. Prípustnosť dovolania vyvodila z ustanovenia § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) ako aj z ust. § 421 ods. 1 písm. a), b) a písm. c) CSP.

17. Dovolateľka mala za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia nasledovných právnych otázok, z ktorých vyvodzovala prípustnosť podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a), b) a c), a to:

1/ Nesprávna interpretácia pojmu „prístup do sústavy“ a jeho legálnej definície obsiahnutej v ustanovení § 2 písm. a) bod 12.2. zákona o energetike (ďalej aj ako „prvá otázka“).

Podľa dovolateľky sa výkladom pojmu „prístup do sústavy“, legálnej definícii obsiahnutej v ustanovení § 2 písm. a/ bod 12.2 zákona o energetike, ani výkladu § 26 ods. 5 zákona o energetike a § 27 ods. 1 písm. b/ zákona o energetike sa odvolací súd ešte v čase vyhotovenia a podania dovolania vo svojej rozhodovacej praxi ešte nezaoberal a táto ešte nebola predmetom jeho jednoznačného ustáleného právneho posúdenia, preto ho považuje za prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

V súvislosti s touto otázkou žalovaná zároveň tvrdila nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, keď sa tieto nevysporiadali s jej argumentáciou prezentovanou v priebehu doterajšieho konania ohľadom výkladu pojmu „prístup do sústavy“ a zákonných ustanovení s tým súvisiacich, ktorý podľa nej nezohľadňuje vôľu zákonodarcu pri tvorbe legálnej definície tohto pojmu.

2/ Od nesprávneho právneho posúdenia (ne)platnosti zmluvy o prístupe užívateľa do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto č. ZPV/2014/296 zo dňa 14.01.2014 (ďalej aj ako „druhá

otázka“).

Podľa dovolateľky sa sudy nižšej inštancie pri posudzovaní platnosti zmluvy o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto č. ZPV/2014/296 zo dňa 14.01.2014 a jej interpretácie výrazne odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a svoju činnosť zamerali na vyhľadávanie dôvodov neplatnosti posudzovaného právneho úkonu, v dôsledku čoho dospeli k záveru o neplatnosti posudzovaného právneho úkonu v zmysle § 39 OZ, a preto považuje dovolanie v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP za prípustné.

3/ Od právneho posúdenia otázky vzájomnej synalagmatickej previazanosti plnení oboch strán sporu s prihliadnutím na odplatosť žalovanou žalobcovi poskytovanej služby prístupu do distribučnej sústavy žalovanej a aplikovateľnosti inštitútu bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), v prípade užívania distribučnej sústavy žalovanej zo strany žalobcu bez právneho dôvodu (ďalej aj ako „tretia otázka“).

Podľa dovolateľky otázka posúdenia aplikovateľnosti inštitútu bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. OZ v prípade užívania distribučnej sústavy žalovanej zo strany žalobcu bez právneho dôvodu a vzájomnej synalagmatickej previazanosti plnení oboch strán sporu s prihliadnutím na odplatosť žalovanej žalobcovi poskytovanie služby prístupu do distribučnej sústavy žalovanej nebola ešte riešená, preto považuje dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

4/ Od posúdenia hmotnoprávných účinkov derogačného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „štvrtá otázka“).

Dovolateľka mala za to, že otázka posúdenia hmotnoprávných účinkov derogačného nálezu ústavného súdu bola v rámci rozhodovacej praxe dovolacieho súdu rozhodovaná rozdielne s rôznymi právnymi závermi o hmotnoprávných účinkoch derogačného nálezu ex tunc/ ex nunc, z ktorých nie je zrejmá jednoznačná odpoveď na otázku hmotnoprávných účinkov derogačného nálezu v prípade v čase vydania derogačného nálezu ukončených a skonsumovaných právnych vzťahov. Dovolanie preto považovala v tejto otázke za prípustné podľa ust. § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

18. Vo vzťahu k prvej právnej otázke týkajúcej sa správnej interpretácie pojmu „prístup do distribučnej sústavy“ vo vzťahu k subjektu v postavení výrobcu elektriny a jeho legálnej definície v ust. § 2 písm. a/ bod 12.2 zákona o energetike dovolateľka uviedla, že aj keď pojem „prístup do sústavy“ bol kľúčovým pre rozhodnutie vo veci samej, nebol jeho výklad plnohodnotne obsiahnutý v rozhodnutiach súdov nižšej inštancie. Mala za to, že implicitne bolo možné súdmi nižšej inštancie zvolený spôsob interpretácie pojmu „prístup do sústavy“ vyvodiť z bodu 60. rozhodnutia súdu prvej inštancie, kde však tento bez bližšieho odôvodnenia konštatuje záver o nevyužívaní distribučnej sústavy žalobcom a nepotrebnosti prístupu pre žalobcu a zároveň formuloval, že „využívaním prístupu si výrobca zabezpečuje prepravu vyrobenej elektriny k iným účastníkom trhu.“ Odvolací súd sa s právnym názorom súdu prvej inštancie v plnom rozsahu stotožnil a bližšie sa výkladom pojmu „prístup do sústavy“ vo svojom rozsudku nezaoberal. S ohľadom na neexistenciu bližšieho odôvodnenia úvah súdov nižšej inštancie, sa dovolateľka môže v otázke interpretácie dotknutej právnej normy, ako aj právnej úvahy súdov pri formulovaní ich záverov len domnievať o smere ich úvah, čoho dôsledkom pri odôvodňovaní tohto právneho posúdenia trpí rozsudok dovolacieho súdu aj vadou zmätočnosti podľa ust. § 420 písm. f) CSP.

18.1. Dovolateľka má ďalej za to, že sudy nižšej inštancie zaujali bez bližšieho odôvodnenia nesprávny právny názor, že užívaním distribučnej sústavy sa rozumie až samotná distribúcia elektriny distribučnou sústavou ďalším užívateľom distribučnej sústavy, pričom bez distribúcie nemôže k užívaniu distribučnej sústavy dochádzať. Konajúce sudy považujú distribúciu za imanentnú súčasť prístupu, a teda vyvodzujú záver, že prístup bez distribúcie nemôže existovať. Poukázal na pôvodný zákon č. 656/2004 Z. z., za ktorého účinnosti vzájomný vzťah medzi stranami sporu vznikol, a ktorý rozlišuje práva a povinnosti jednotlivých účastníkov na trhu s elektrinou, pričom medzi práva výrobcu elektriny neradí právo na

distribúciu, ako ani právo uzatvoriť s prevádzkovateľom distribučnej sústavy zmluvu o distribúcii elektriny. Právo na distribúciu, ako aj právo uzatvoriť zmluvu o distribúcii, pôvodný zákon č. 656/2004 Z. z. priznáva výlučne účastníkom na trhu s elektrinou v postavení odberateľa, dodávateľa a obchodníka s elektrinou, nie však výrobcovi, ktorému označený zákon v § 21 písm. a/ priamo zakotvuje povinnosť uzatvoriť zmluvu o prístupe a pripojení k sústave s prevádzkovateľom sústavy. Zo znenia pôvodného zákona o energetike je tak zrejmé, že povinnosťou výrobcu je mať zabezpečené pripojenie a prístup do sústavy, nie však distribúciu, nakoľko pôvodný zákon č. 656/2004 Z. z., nespája distribúciu s výrobcom elektriny. Preto ak zákon č. 656/2004 Z. z., nepriznával žalobcovi právo na distribúciu, ale zároveň mu ukladal povinnosť mať uzatvorenú zmluvu o prístupe, distribúcia nemôže byť nevyhnutnou súčasťou prístupu, ako to súdy nesprávne konštatovali.

18.2. V ďalšom texte dovolateľka poukázala na novelu zákona o energetike č. 309/2018 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 309/2009 Z. z., o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „novela“), ktorá priamo odstraňuje výkladové rozpory pojmu prístup do sústavy a spresňuje legálnu definíciu pojmu prístup do sústavy, v zmysle ktorej: „...prístupom do distribučnej sústavy sa rozumie právo využívať distribučnú sústavu v rozsahu zmluvne dohodnutej distribučnej kapacity a ak ide o výrobcu elektriny, prístupom do distribučnej sústavy sa rozumie právo dodávať vyrobenú elektrinu do distribučnej sústavy.“

18.3. Dovolateľka poukázala aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-239/07 vo veci Sabatauskas a iní, ktorého závery boli potvrdené aj vo veci C-492/14, na nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 17/2014 z 22.6.2016, ako aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/18/2019, kde súd vyslovil, že pojem prístup do sústavy je potrebné považovať za pojem obsahovo širší ako pojem distribúcia a tieto pojmy nie je možné stotožňovať. Samotná existencia prístupu je nevyhnutným predpokladom tak distribúcie, ako aj akéhokoľvek iného spôsobu využívania distribučnej sústavy, či už v podobe dodávky elektriny do sústavy alebo odberu elektriny zo sústavy. Uviedol, že prístup a distribúcia sú dve samostatné navzájom oddelené faktické kategórie, ktorá skutočnosť vyplýva z ich legálnych definícií obsiahnutých v zákone o energetike, pričom každá z nich môže byť predmetom samostatnej dohody medzi účastníkmi na trhu s elektrinou, alebo tieto môžu byť súčasťou jednej a tej istej dohody. Dovolateľka odkazom na novelu zákona o energetike a dôvodovú správu tvrdí, že k prístupu v prípade výrobcov dochádza už pri dodávke elektriny do distribučnej sústavy. Prístupom je podľa nej potrebné rozumieť už samotné právo žalobcu dodávať vyrobenú elektrinu do distribučnej sústavy žalovanej, do ktorej je výrobca pripojený, pričom je na voľbe a uvážení samotného výrobcu, či toto svoje právo využije alebo nie. Zdôraznila, že z vôle zákonodarcu je zrejmé, že tento považuje za legitímne, aby výrobcovia za takúto službu uhrádzali, obdobne ako odberatelia primeranú odplatu, pričom túto skutočnosť potvrdil dovolací súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Obdo/18/2019, ktorý v bode 23.3. konštatoval, že povinnosti prevádzkovateľa distribučnej sústavy umožniť výrobcovi elektriny prístup do distribučnej, zodpovedá právo prevádzkovateľa distribučnej sústavy požadovať od výrobcu elektriny odplatu za takúto poskytnutú službu, vrátane platby za prístup. Dovolací súd v danom rozhodnutí dospel aj k záveru, že zmluva o prístupe uzatvorená podľa pôvodného zákona č. 656/2004 Z. z., napriek absencii dojednania o distribúcii, nie je v rozpore so zákonom č. 251/2012 Z. z., a táto neodporuje novej právnej úprave. Poukazom na uvedené má dovolateľka za to, že distribúcia v zmysle pôvodného zákona č. 656/2004 Z. z., ani v zmysle zákona o energetike č. 251/2012 Z. z., platného a účinného v žalovanom období, nebola a ani tohto času nie je nevyhnutnou súčasťou pre prístup výrobcu do sústavy.

19. Vo vzťahu k druhej právnej otázke týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia (ne)platnosti zmluvy o prístupe užívateľa do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto č. ZPV/2014/296 zo dňa 14.01.2014, vyvodila dovolateľka prípustnosť podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nakoľko podľa nej súdy nižšej inštancie pri posudzovaní platnosti a interpretácii predmetnej zmluvy o prístupe opomenutím aplikácie § 266 ods. 1, 2 a 3 Obchodného zákonníka v spojení s § 35 ods. 1 a 2 OZ, odmietnutím princípu priority výkladu v prospech platnosti právneho úkonu a aplikáciou prílišného formalizmu dospeli k nesprávnemu právnomu názoru o neplatnosti vyššie uvedenej zmluvy, čím sa odklonili od nižšej uvedenej ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Mala za to, že súdy nižšej

inštalácie pri posudzovaní platnosti predmetnej zmluvy o prístupe zo dňa 14.01.2014 a jej interpretácii svoju činnosť zamerali na vyhľadávanie dôvodov neplatnosti posudzovaného právneho úkonu, v dôsledku čoho dospeli k záveru o neplatnosti posudzovaného právneho úkonu v zmysle § 39 OZ z dôvodu údajného „obchádzania zákona resp. rozporu so zákonom?“ a k záveru o neplatnosti posudzovaného právneho úkonu v zmysle § 37 ods. 1 OZ z dôvodu údajnej „nejasnosti, nezrozumiteľnosti a neurčitosti dohodnutia ceny“.

19.1. Ohľadne namietanej neplatnosti právneho úkonu dovolateľka poukázala na viacero náleзов Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré sa zaoberali posúdením otázky platnosti/neplatnosti právneho úkonu apelujúc na deklarovaný princíp preferencie platnosti právneho úkonu, zdôrazňujúc, že neplatnosť právneho úkonu je možné konštatovať len vtedy, ak tieto nedostatky nemožno preklenúť ani použitím interpretačných pravidiel stanovených v § 35 ods. 1 a 2 OZ a § 266 od. 1, 2 a 3 Obchodného zákonníka (viď nález ÚS SR, sp. zn. IV. ÚS 15/2014; IV. ÚS 340/2012; I. ÚS 242/2007; I. ÚS 640/2014; I. ÚS 243/2007 a II. ÚS 294/2018) a uznesení najvyššieho súdu (sp. zn. 5Cdo/205/2008 a sp. zn. 1Cdo/58/2010). Taktiež bolo uvedené, že dôvod neplatnosti je potrebné v odôvodnení rozhodnutia všeobecného súdu riadne vymedziť a podrobne vysvetliť, ktoré dojednania týkajúce sa práv a povinností strán sporu z posudzovanej zmluvy považuje za dojednané v rozpore so zákonom, a prečo, a s ktorými kogentnými ustanoveniami zákona je obsah právneho úkonu nesúladný. Podľa dovolateľky súd prvej inštalácie vo svojom texte len alibisticky konštatuje neplatnosť zmluvy o prístupe v zmysle § 39 OZ z dôvodu údajného „obchádzania zákona, resp. rozporu so zákonom?“ a následne v ďalšom texte neplatnosť zmluvy o prístupe v zmysle § 37 ods. 1 OZ z dôvodu údajnej „nejasnosti, nezrozumiteľnosti a neurčitosti dohodnutia ceny“. Ďalej bolo uvedené, že súdy nižšej inštalácie neprihliadli ani na účel zákonodarcu a rovnako ani na vôľu strán sporu, ako ani na následné správanie strán sporu počas trvania predmetnej zmluvy o prístupe.

19.2. Súd prvej inštalácie len stroho konštatoval v bode 61. a 65. neplatnosť Zmluvy o prístupe, nakoľko podľa neho právnym základom pre platbu za prístup je len Zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny uzatvorená podľa § 26 ods. 5 zákona o energetike, a keďže Zmluva o prístupe uzatvorená žalobcom so žalovanou (ZPV/2014/296 zo dňa 14.01.2014), resp. takýto typ zmluvy, nebol uzavretý podľa zákona o energetike, mal za to, že je uzavretá v rozpore s obsahom a účelom tohto zákona, a teda neplatná. To znamená, že platba za prístup sa plnila na základe neplatného právneho úkonu, keďže nebola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny s čím bolo spojené neoprávnené účtovanie platby za prístup do distribučnej sústavy žalobcovi. Odvolací súd sa s právnym posúdením súdu prvej inštalácie v plnom rozsahu stotožnil. Podľa dovolateľky zo samotného textu bodu 61., ani z bodu 65. rozhodnutia súdu prvej inštalácie, nie je zrejmé, o ktorý prípad neplatnosti zmluvy o prístupe ako právneho úkonu sa jedná a v čom súdy nižšej inštalácie vidia takú vadu tohto právneho úkonu. Preto v súvislosti s namietanou právnou otázkou namietla aj vadu zmätočnosti a nepreskúmateľnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, nakoľko závery súdov nižšej inštalácie o neplatnosti Zmluvy o prístupe užívateľa do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto č. ZPV/2014/296 zo dňa 14.01.2014 považuje za nedostatočne odôvodnené, arbitrárne a ústavne nekonformné.

19.3. Okrem už spomenutých dôvodov neplatnosti Zmluvy o prístupe dovolateľka upozornila aj na to, že súd prvej inštalácie v bode 65. svojho napadnutého rozsudku konštatuje neplatnosť zmluvy o prístupe z dôvodu „rozporu so zákonom, resp. jeho obchádzania“, t.j. dôvod neplatnosti v zmysle § 39 OZ (pričom je zrejmé, že nerozlišuje medzi dôvodom neplatnosti právneho úkonu z dôvodu rozporu so zákonom a dôvodom neplatnosti právneho úkonu z dôvodu obchádzania zákona) a následne v druhej vete toho istého bodu konštatuje neplatnosť tej istej zmluvy z dôvodu „nejasnosti, nezrozumiteľnosti a neurčitosti dojednania ceny“, t.j. dôvod neplatnosti v zmysle § 37 ods. 1 OZ (pričom je zrejmé, že taktiež vôbec nerozlišuje medzi dôvodom neplatnosti právneho úkonu z dôvodu nezrozumiteľnosti a dôvodom neplatnosti právneho úkonu z dôvodu jeho neurčitosti).

19.4. Ohľadne súdmi nižšej inštalácie tvrdeného dôvodu neplatnosti „rozporu so zákonom, resp. jeho obchádzania“ v zmysle § 39 OZ dovolateľka argumentovala potrebou skúmania účelu zákona a zámeru

zákonodarca, a to konkrétne ustanovenia § 26 ods. 5 zákona č. 251/2012 o energetike, odkazujúc na bod 61. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie. Podľa dovolateľky z ustanovenia § 26 zákona o energetike nevyplýva žiadny zákonný zákaz a rovnako ani žiadnej zákonný príkaz. Z dôvodovej správy k § 26 zákona o energetike vyplýva, že cieľom dotknutého ustanovenia bolo vymedziť hlavné typy zmlúv na trhu s elektrinou, pričom z uvedeného ustanovenia nemožno vyvodiť záver, že by sa v prípade § 26 zákona o energetike malo jednať o taxatívny výpočet zmluvných vzťahov vylučujúci uzatvorenie akéhokoľvek iného zmluvného vzťahu medzi účastníkmi trhu s elektrinou. Podľa nej však samotným odôvodnením, že sa malo jednať o úpravu „hlavných typov zmlúv“ zákonodarca naznačil, že výpočet zmluvných vzťahov obsiahnutých v § 26 zákona o energetike nie je konečný a ponecháva priestor pre zmluvnú voľnosť účastníkov trhu s elektrinou. Bolo poukázané aj na to, že zákon o energetike nezakotvuje sankciu v podobe neplatnosti v prípade neobsiahnutia niektorých obsahových náležitostí určitého konkrétneho zmluvného typu, t.j. ani v prípade zmluvného typu upraveného § 26 ods. 5 zákona o energetike. Jediným následkom neobsiahnutia určitej obsahovej náležitosti v rámci dohody strán môže byť nemožnosť podriať určitú zmluvu pod konkrétny zmluvný typ, čo však nemá žiaden vplyv na platnosť posudzovaného právneho úkonu. Bolo poukázané na skutočnosť, že sám súd prvej inštancie (s potvrdením správnosti jeho úvahy aj odvolacím súdom) napriek svojmu právnomu záveru obsiahnutého v prvej vete bodu 64. svojho rozhodnutia priznal možnosť uzavrieť zmluvu podľa § 269 ods. 2 ObZ.

19.5. Súdom nižšej inštancie dovolateľka vytkla aj nesprávnu interpretáciu a aplikáciu § 2 písm. a) bod 12.2. zákona o energetike a § 27 ods. 1 písm. b) zákona o energetike, v dôsledku čoho došli k nesprávnemu právnomu posúdeniu o neplatnosti posudzovanej zmluvy o prístupe uzavretej medzi stranami sporu pre jej rozpor so zákonom alebo obchádzanie zákona, naplnenie ktorých skutkových podstat videli v tom, že obsahom zmluvy o prístupe nie je dojednanie o distribúcii, resp. preprave, žalobcom vyrobenej elektriny konkrétnemu koncovému odberateľovi. Podľa dovolateľky sa súdy nižšej inštancie primárne zaoberali aplikáciou § 26 ods. 5 zákona o energetike v spojení s § 2 písm. a/ bod 12.2 zákona o energetike, avšak opomenutím aplikácie ustanovenia § 27 ods. 1 písm. b/ zákona o energetike. Ich porovnaním je možné dospieť k záveru, že ust. § 26 ods. 5 zákona č. 251/2012 Z.z. sa vzťahuje na všetkých účastníkov trhu (výrobcov aj odberateľov), kým § 27 ods. 1 zákona č. 251/2012 Z.z. sa týka len výrobcov, priznávajúce výrobcovi výlučné právo uzatvoriť zmluvu o prístupe do sústavy. Teda vzhľadom na ustanovenie § 27 ods. 1 písm. b) zákona o energetike s prihliadnutím na pôvodný zákon o energetike č. 656/2004, novelu zákona o energetike, je možné podľa dovolateľky dospieť k názoru, že žalobca uzatvára vo vzťahu k odovzdávaciemu miestu zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy, ktorej predmetom nevyhnutne nemusí byť, a ani nie je, distribúcia elektriny. V zmysle vyššie uvedeného mal za to, že žalobca nebol dodávateľom v zmysle zákona o energetike, bol len výrobcom, ktorý nemal dôvod uzatvárať zmluvu aj na službu distribúcie elektriny. Uviedol, že ani Ústavný súd SR v jeho Náleze PL. ÚS 17/2014 neviaže prístup na distribúciu a s poukazom na bod 21.1., ako aj na bod 21.5., viaže platbu za prístup do distribučnej sústavy na existenciu zmluvy o prístupe medzi stranami sporu. Nepomenúva túto zmluvu aj širším pojmom obsahujúcim distribúciu. Ústavný súd v súvislosti so zmluvou o prístupe použil iba slovné spojenie „zmluva o prístupe“ do distribučnej sústavy, pričom neuvádza aj „o distribúcii“ a odkazuje na vyslovenie na znenie ustanovenia § 27 ods. 1 písm. b/ zákona o energetike, podľa ktorého výrobca elektriny má právo uzatvoriť zmluvu o prístupe do sústavy, ak spĺňa technické podmienky a obchodné podmienky prístupu sústavy. Z uvedeného je zrejmé, že vyššie uvedené ustanovenie nehovorí o distribúcii. Dovolať zároveň poukázal na dôvodovú správu k novele zákona o energetike účinnej od 01.01.2019, ktorá uvádza, že sa ňou spresňuje definícia zmluvy o prístupe a distribúcii elektriny tak, že zmluva o prístupe a distribúcii elektriny nemusí nutne obsahovať aj distribúciu elektriny, ak túto službu výrobca elektriny nevyužíva. Uzatvorenie zmluvy o prístupe stranami sporu obsahujúcej v súlade s § 27 ods. 1 písm. b/ zákona o energetike len dojednanie prístupu ako zákonom predpokladanej náležitosti takéhoto zmluvného vzťahu, preto nemôže byť sankcionované neplatnosťou takejto uzatvorenej zmluvy z dôvodu jej rozporu so zákonom alebo obchádzania zákona, nakoľko zákon o energetike č. 251/2012 zakotvuje v § 27 ods. 1 právo výrobcu uzavrieť zmluvu o prístupe, avšak bližšie nedefinuje jej náležitosti. Skutočnosť, že distribúcia nie je povinnou náležitosťou zmluvy o prístupe medzi stranami sporu vyplýva aj zo záverov rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/18/2019, ktorý v bode 23.5. konštatuje, že zmluva o prístupe ako súčasť zmluvy o pripojení uzatvorenej v zmysle pôvodného zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike „neodporuje novej právnej

úprave, a preto nie je potrebné, aby medzi zmluvnými stranami bola uzavretá nová zmluva podľa zákona č. 251/2012.

19.6. Ohľadne súdmi nižšej inštancie tvrdeného dôvodu neplatnosti posudzovaného právneho úkonu v zmysle § 37 ods. 1 OZ z dôvodu „nejasnosti, nezrozumiteľnosti a neurčitosti dohodnutia ceny? bolo poukázané na správanie žalobcu a jeho záujem pôsobiť na trhu s elektrinou, poukazujúc na uzatvorenú zmluvu v roku 2011, na základe ktorej sa rozhodol byť výrobcom elektriny, čím prejavil vôľu užívať prístup do distribučnej sústavy, a teda vstúpiť do zmluvného vzťahu so žalovanou a za týmto účelom uzatvoriť zmluvu o prístupe v súlade s právnym názorom najvyššieho súdu obsiahnutého vo vyššie vymenovaných uzneseniach (viď napr. uznesenie sp. zn. 3Obdo/18/2019). Vzhľadom na vyššie uvedené nemožno podľa dovolateľky akceptovať právny názor súdov nižšej inštancie o tom, že vôľa žalobcu bola neurčitá a rovnako ani to, že obsah zmluvy bol nejasný, či nezrozumiteľný, alebo že nezakladala žiadne práva a povinnosti. Vo vzťahu k určitosti alebo zrozumiteľnosti dojednania platby za prístup namietajú právny záver súdu prvej inštancie obsiahnutý v bode 65. jeho rozhodnutia spočívajúci v tom, že „žalovaná nemohla fakturovať cenu za prístup do distribučnej sústavy na základe vyhlášky o cenovej regulácii, nakoľko z ustanovenia § 2 a 3 tejto vyhlášky vyplýva, že sa jedná o určenie spôsobu výpočtu ceny a tarify za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny ?. Podľa dovolateľky súdy nižšej inštancie ohľadne daného aplikovali reštriktívny výklad ustanovení § 2 a 3 vyhlášky o cenovej regulácii bez toho, aby vzali do úvahy to, že sa jedná o spojenie dvoch samostatných skutočností, ktoré môžu, ale nevyhnutne nemusia, vždy tvoriť jeden ucelený celok, berúc zároveň do úvahy aj ustanovenie § 26 ods. 23 vyhlášky o cenovej regulácii, ktorá výslovne obsahuje spôsob matematického výpočtu platy za prístup do distribučnej sústavy, ktorý mechanizmus bol одобorený aj zo strany Ústavného súdu SR v jeho náleze sp. zn. PL. ÚS 17/2014. V tejto veci bolo poukázané na cenové rozhodnutia ÚRSO, ktoré v časti A. Tarify za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny pre užívateľov distribučnej sústavy, s výnimkou odberateľov v domácnostiach, v článku I, v bode 8.18 alebo 9.18 určuje, že výška mesačnej platby za prístup do distribučnej sústavy a rezervovaná kapacita odovzdávajúceho miesta užívateľa distribučnej sústavy je určená v zmysle § 26 ods. 23 až ods. 26 cenovej vyhlášky ÚRSO. Najviac dovolateľka zdôraznila, že uvedený spôsob výpočtu platby za prístup nebol zo strany žalobcu spochybňovaný.

20. Vo vzťahu k tretej právnej otázke, týkajúcej sa právneho posúdenia vzájomnej synalagmatickej previazanosti plnení oboch strán sporu, s prihliadnutím na odplatnosť žalovanou žalobcovi poskytovanej služby prístupu do distribučnej sústavy žalovanej a aplikovateľnosti inštitútu bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 a nasl. OZ v prípade užívania distribučnej sústavy žalovanej zo strany žalobcu bez právneho dôvodu, uviedla, že táto nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu jednotne ustálená vyriešená, čo odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

20.1. Poukázala na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý vylúčil aplikáciu inštitútu bezdôvodného obohatenia ako možného titulu na platby žalobcu za užívanie distribučnej sústavy žalovanej. Odvolací súd mal nesprávnym formalistickým výkladom záverov nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/2014 a nesprávnou aplikáciou ust. § 2 ods. 1 OZ a ust. § 451 a nasl. OZ vylúčiť aplikáciu inštitútu bezdôvodného obohatenia ako prípadného právneho titulu na úhradu za užívanie distribučnej sústavy žalovanej žalobcom a užívanie služieb žalovanej s tým spojených. Odvolací súd mal vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia samotnej povahy úhrad žalobcu voči žalovanej, ako aj opomenutia vzájomnej synalagmatickej previazanosti plnení oboch strán sporu a odplatnosti žalovanou poskytovaných a žalobcom dobrovoľne užívaných služieb súvisiacich s prístupom žalobcu do distribučnej sústavy žalovanej. Odplatnosť prístupu do siete dovolateľka dôvodila aj odkazom na článok 32 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/72/ES z 13.07.2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, a rovnako aj právnym názorom vyjadreným v uznesení najvyššieho súdu (viď sp. zn. 3Obdo/18/2019).

20.2. Dovolaťka mala za to, že aj sám zákonodarcia poukazoval na to, že služba prístupu je službou odplatnou a v prípade, ak ju výrobcovia využívajú, sú povinní za takúto službu žalovanému uhrádzať odplatu, pričom spôsob výpočtu ceny (odplaty za prístup do sústavy) bol jednoznačne určiteľný a nebol medzi stranami spochybnený. Odvolací súd mal formalisticky naviazať odplatnosť prístupu na existenciu

zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny podľa § 26 ods. 5 zákona č. 251/2012 Z.z. Podľa dovolateľky prípadná skutočnosť, že zmluva o prístupe neexistuje automaticky nepreukazuje, že žalobca prístup reálne nevyužíva a nie je povinný zaň uhrádzať žalovanému zodpovedajúcu odplatu. Súd nižšej inštancie formalisticky naviazali odplatnosť prístupu do distribučnej sústavy žalovanej na existenciu zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny so všetkými náležitosťami v zmysle § 26 ods. 5 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike (vrátane tých, ktoré sú v prípade subjektu v postavení výrobcu nerealizovateľné), v dôsledku čoho vylúčili možnosť žalovanej dosahovať zisk ako imanentnú súčasť výkonu svojej podnikateľskej činnosti. Naviazanie odplatnosti za užívanie distribučnej sústavy žalovanej a poskytovanie služieb súvisiacich s prístupom na existenciu konkrétneho typu zmluvy bez možnosti uplatnenia inštitútu bezdôvodného obohatenia je podľa dovolateľky právne nesúladné a ústavne nekonformné.

20.3. Záverom k uvedenej právnej otázke uviedla, že v prípade správnej interpretácie pojmu „prístup do sústavy“ na zistený skutkový stav je zrejmé, že žalobcom počas celého žalovaného obdobia dochádzalo a stále dochádza k užívaniu distribučnej sústavy žalovanej vo forme prístupu, na základe čoho má žalovaná nárok na úhradu odplaty ako relevantného protiplnenia za užívanie distribučnej sústavy žalovanej a služieb s tým súvisiacich. Zo strany konajúcich súdov bolo nevyhnutné vysporiadať sa nielen s otázkou následkov ne/existencie právneho dôvodu žalobcom poskytovaných plnení, ale tiež s otázkou následkov ne/existencie právneho dôvodu žalovanou poskytovaných a žalobcom prijímaných a užívaných protiplnení. Odvolací súd teda vylúčením aplikácie inštitútu bezdôvodného obohatenia na právny nárok žalovanej, bezdôvodne vylúčil synalagmatickosť vzájomných plnení strán sporu, ako aj samotnú odplatnosť žalobcom poskytovanej služby v podobe prístupu, čím z jeho strany došlo k nesprávnemu posúdeniu záväzkového vzťahu strán sporu a jeho obsahu.

21. K štvrtej právnej otázke ohľadom posúdenia hmotnoprávnych účinkov derogačného nálezu ústavného súdu dovolateľka uviedla, že vzhľadom na to, že odvolací súd dospel k záveru o ustanovení § 26 ods. 23 Výhlášky ako právnom titule žalobcom realizovaných úhrad bez ďalšieho zaoberania sa plneniami poskytovanými v žalovanom období 2/2016 až 6/2016 žalovanou žalobcovi, bolo podľa dovolateľky povinnosťou odvolacieho súdu zaoberať sa právnym posúdením hmotnoprávnych účinkov derogačného nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/2014. Dovolateľka mala za to, že touto otázkou sa dovolací súd ako aj ústavný súd vo svojej praxi viackrát zaoberal, pričom bola rozhodovaná rozdielne s rôznymi právnymi závermi o hmotnoprávnych účinkoch derogačného nálezu ex tunc/ex nunc, preto považuje dovolanie podľa ust § 421 ods. 1 písm. c/ CSP za prípustné.

21.1. Poukázala na nálezy ústavného súdu sp. zn. Plz. ÚS 1/2006, sp. zn. I. ÚS/51/2006 a sp. zn. II. ÚS 72/2006, ktoré konštatovali, že hmotnoprávne účinky nálezů ústavného súdu o nesúlade napadnutého právneho predpisu s ústavou zverejneného v zbierke zákonov Slovenskej republiky pred právoplatným skončením konania pred všeobecným súdom, v ktorom sa má napadnutý právny predpis aplikovať, nastávajú ex tunc.

21.2. Ďalej poukázala na rozhodnutia konštatujúce, že hmotnoprávne účinky derogačného nálezů ústavného súdu nastávajú ex nunc, a to uznesenia ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 4/2018, sp. zn. III. ÚS 24/2006, sp. zn. II. ÚS 40/2006, sp. zn. PL. ÚS 13/98, sp. zn. PL. ÚS. 17/2008 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Obdo/11/2009. S ohľadom na rozporné právne názory ústavného súdu nie je podľa dovolateľky jednoznačne zrejmá odpoveď na otázku hmotnoprávnych účinků derogačného nálezů ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/2014 pre prípad v čase vydania derogačného nálezů ukončených a skonzumovaných právnych vzťahů (predmet sporu).

21.3. Právny názor súdů nižšej inštancie o účinkoch nálezů ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/2014 ex tunc (späťne) k momentu vzniku dotknutej právnej normy obsiahnutej v bode 156-157 rozhodnutia odvolacieho považovala dovolateľka za nesprávny. Vo vzťahu k uvedenému dovolateľka namietala aj existenciu vady zmätočnosti podľa ust. § 420 písm. f) CSP, nakoľko v napadnutom rozhodnutí nie sú obsiahnuté úvahy, akými sa súde nižšej inštancie riadili pri konštatovaní účinků derogačného nálezů sp. zn. PL. ÚS 17/2014.

21.4. Dovolateľka tvrdila, že pri posudzovaní hmotnoprávných účinkov derogačného nálezu ústavného súdu je potrebné rozlišovať medzi ich aplikáciou na práva a povinnosti vzniknuté v súlade s napadnutou právnou úpravou, ktoré už boli dobrovoľne splnené v čase pred vydaním derogačného nálezu ústavného súdu, a na práva a povinnosti vzniknuté v súlade s napadnutou právnou úpravou, ktoré sa majú plniť až v čase po vydaní derogačného nálezu ústavného súdu. Preto v prípade povinností, ktoré boli v čase vydania derogačného nálezu ústavného súdu už splnené, či už nútene alebo dobrovoľne, sa týchto účinky derogačného nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/2014 nedotýkajú. Tvrdí, že nakoľko ústavný súd vo svojom zjednocujúcom stanovisku sp. zn. Plz. 1/2006 posudzoval iný právny aj skutkový stav, než aký je predmetom sporu, nemôžu byť jeho závery analogicky aplikované na predmet sporu. Vzhľadom na uvedené má dovolateľka za to, že nález ústavného súdu PL. ÚS 17/2014 o nesúlade časti napadnutého ust. § 26 ods. 23 vyhlášky o cenovej regulácii nemôže mať v posudzovanom spore účinky do minulosti - ex tunc, ako mu priznávajú sudy nižšej inštancie.

21.5. Dovolateľka mala za to, že dôsledkom derogačného nálezu ústavného súdu nie je neplatnosť právneho predpisu, ale jeho nezáväznosť pre protiústavnosť. Uviedla, že retroaktívny účinok derogačného nálezu ústavného súdu ex tunc, presadený odvolacím súdom, je spojený so stratou platnosti, kde sa vyžaduje neaktivita normotvorcu, ktorý nechá 6 mesačnú lehotu márne uplynúť. Ďalej tvrdila, s ohľadom na formuláciu ust. § 125 ods. 3 ústavy, že prijatie novej právnej úpravy v ústavou stanovenej 6 - mesačnej lehote je spôsobilé zvrátiť prípadné účinky nálezu pôsobiace ex tunc. V danom prípade však nedošlo k zániku platnosti napadnutého ustanovenia vyhlášky márnym uplynutím lehoty na jej zosúladenie s dotknutými ustanoveniami ústavy, nakoľko ÚRSO splnilo povinnosť zosúladiť napadnutú právnu normu v súlade so závermi nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/2014 v zákonom stanovenej lehote.

21.6. K namietanému právnemu posúdeniu hmotnoprávných účinkov derogačného nálezu ústavného súdu v prípade horizontálneho vzťahu strán sporu uviedla, že je nevyhnutné posudzovať prioritne povahu právneho vzťahu, ktorý je predmetným nálezom ústavného súdu (Plz. ÚS 1/06-4) dotknutý. Poukazovala na to, že postavenie subjektov, ktorých sa napadnuté zákonné ustanovenia a následné posudzovanie hmotnoprávných účinkov týkali, nebolo v prípade nálezu sp. zn. PL. ÚS 38/03-89 a naň nadväzujúceho zjednocujúceho stanoviska PL z. ÚS 1/2006-4 rovnocenné, ako to je v prípade daného sporu. V uvedenej veci na jednej strane vystupoval subjekt verejnej správy, vystupujúci v postavení nadradenosti voči druhému dotknutému subjektu.

21.7. Dovolateľka aplikáciu záverov zjednocujúceho stanoviska sp. zn. Plz. ÚS 1/2006-4 pri vyhodnocovaní hmotnoprávných účinkov nálezu sp. zn. PL. ÚS 17/2014 týkajúceho sa čisto súkromnoprávneho vzťahu medzi dvoma subjektmi súkromného práva ako podnikateľskými subjektmi, nepovažuje za správne. Mal za to, že takýmto postupom by sa priznala neprimeraná ochrana práv jednej skupine subjektov súkromného práva na úkor druhej skupiny subjektov súkromného práva, a že pri uplatňovaní účinkov nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/2014 zo strany súdu prvej inštancie malo byť na súkromnoprávnu povahu dotknutého právneho vzťahu prihliadané a mali byť z jeho strany dodržané princípy právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz retroaktívneho pôsobenia právnych predpisov, resp. ich ustanovení.

22. Dovolateľka v podanom dovolaní namietala aj existenciu vady zmätočnosti podľa ust. § 420 písm. f) CSP, ktorú videla v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie. Namietala, že odvolací súd v danom prípade nedostatočne uviedol, akými úvahami sa spravoval pri interpretácii pojmu „prístup do sústavy“ a dotknutej právnej normy ust. § 2 písm. a/ bod 12. 2 zákona o energetike, v ktorej je obsiahnutá jeho legálna definícia, interpretácii § 26 ods. 5 zákona o energetike, § 27 ods. 1 písm. b/ zákona o energetike, posudzovaní náležitostí a formy dohody o prístupe do distribučnej sústavy, platnosti písomnej zmluvy o prístupe uzavretej medzi stranami sporu a s tými súvisiace argumenty týkajúce sa právneho titulu užívania distribučnej sústavy žalobcom, a teda aj pohľadávok žalovanej a ako sa vysporiadal s kľúčovými argumentami žalovanej pre vyvodzovanie akýchkoľvek záverov v predmetnej právnej veci.

23. Na záver navrhla dovolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a žalovanej priznal náhradu trov dovolacieho konania, resp. aby dovolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a priznal jej náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania.

24. Žalobca sa k dovolaniu žalovanej písomne vyjadril v rozsiahlom vyjadrení (75 strán), pričom s argumentáciou žalovanej v dovolaní nesúhlasil. Prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP podľa žalobcu nie je daná, nakoľko dovolanie neobsahuje jasne položené právne otázky (zásadného právneho významu), ktoré má dovolací súd riešiť. K prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol, že ani táto nie je daná, nakoľko dovolanie neobsahuje jasne položenú právnu otázku. Prípustnosť podľa ust. § 421 ods. 1 písm. c) CSP nie je podľa žalobcu rovnako daná, keďže dovolaateľka nepredložila relevantnú judikatúru dovolacieho súdu. Zároveň nie je možné vyvodiť ani prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP, nakoľko k porušeniu práva na spravodlivý proces v danom prípade nedošlo.

25. Vo vzťahu k prvej otázke vymedzenej dovolaateľkou žalobca uviedol, že dovolaateľka opomína fakt, že prístup je legálne definovaným pojmom. Pri jeho výklade nielen, že postupuje ako keby išlo o neurčitý právny pojem, ale navyše účelovo vychádza len z prvej časti podstaty prístupu uvedenej v dotknutom rozhodnutí Ústavného súdu, a to práva „vpustiť elektrinu“. Prehliada však druhú podstatnú vec, a to že zmluva o prístupe v sebe musí zahŕňať aj dohodu o tom, že vyrobená elektrina má byť distribuovaná (prepravená) do stanoveného miesta. Uvedené podľa žalobcu vyplýva z definície prístupu podľa § 2 písm. a/ bodu 12 zákona o energetike, tak aj z definície zmluvy o prístupe podľa § 26 ods. 5 zákona o energetike a rovnako aj z dotknutého Nálezu Ústavného súdu.

25.1. Ďalej bolo poukázané na to, že platba za prístup nie je platbou za umožnenie dodávky („vpúšťanie“) elektriny do sústavy. V tejto súvislosti žalobca zdôrazňuje pojem „distribučná kapacita“, ktorý dovolaateľka opomína, a to napriek tomu, že jej využívanie je pojmovým znakom definície prístupu podľa zákona o energetike. Distribučná kapacita predstavuje údaj o množstve elektriny, ktorá má byť od výrobcu elektriny prepravená inému subjektu, a to pomocou, resp. s využitím distribučnej sústavy. Práve distribučná kapacita je jednou z podstatných náležitostí zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Dovolaateľka sa snaží presvedčiť, že pre využívanie distribučnej kapacity nie je potrebné, aby dochádzalo k využitiu služby distribúcie, čo je podľa žalobcu logicky nesprávny záver. Žalobca dodal, že v dôsledku toho, že dodáva elektrinu do sústavy, nie je povinný platiť prevádzkovateľovi distribučnej sústavy žiadny poplatok, nakoľko túto povinnosť mu neukladá žiadny zákonný predpis a už vôbec nemožno konštatovať, že ide o prísne regulovanú platbu za prístup do distribučnej sústavy, ktorá má svoje zákonné vymedzenie (žalobca dodáva elektrinu na základe Zmluvy o dodávke).

25.2. Poukázal na zmenu definície pojmu „prístup“ do distribučnej sústavy, v zmysle ktorej od 1.1.2019 sa pod daným pojmom rozumie aj dodávka elektriny výrobcom do distribučnej sústavy, čo potvrdzuje, že v čase účtovania platieb za prístup, ktoré sú predmetom tohto sporu (t.j. do 31.12.2018) tomu tak nemohlo byť. Uvedené podľa žalobcu potvrdzuje aj to, že novela zásadným spôsobom zmenila i podstatné náležitosti zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Dovolaateľka si podľa žalobcu zamieňa pojem „prístup“ s pojmom „pripojenie“. Podľa vysvetlenia žalobcu, práve pripojenie slúži na to, aby sa zabezpečila schopnosť sústavy odobrať vyrobenú elektrinu od výrobcu, pričom uvedené je zrejme už zo zmluvy o pripojení, podľa ktorej sa prevádzkovateľ distribučnej sústavy zaväzuje zabezpečiť v sústave kapacitu na pripojenie v zmluvne dohodnutej výškea zabezpečiť dohodnutú kapacitu vo výške podľa zmluvy. Podľa žalobcu takýto výklad prístupu nemá oporu v hmotnom práve, vo svojej argumentácii ignoruje právny pojem distribučná kapacita, a to aj napriek tomu, že jej využívanie je pojmovým znakom samotnej definície prístupu v § 2 písm. a/ bodu 12 zákona o energetike, pričom práve distribučná kapacita sa ako jedna z podstatných náležitostí dohaduje v zmluve o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny podľa § 26 ods. 5 zákona o energetike. Zákon o energetike podľa žalobcu jednoznačne definuje o aké využívanie distribučnej sústavy ide v

pripade vyuzivania pristupu, a teda ide o vyuzivanie distribucnej kapacity, a to na zaklade zmluvy o pristupe do distribucnej sustavy a distribucii elektriny podla § 26 ods. 5 zakona o energetike. Pristup do distribucnej sustavy je podla legalnych definicii neoddelitelne spojeny s prepravou elektriny distribucnou sustavou koncovému odberateľovi.

25.3. Vo vzťahu k právnym aktom Európskej únie žalobca poukázal na Nález ústavného súdu, v ktorom sám ústavný súd uviedol, že vo vzťahu k výberu poplatkov za prístup do distribučných sústav smernica v týchto článkoch mlčí. Zároveň rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-239/07, Sabatuskas a iní, kde dovolateľka odkazuje na názor generálnej advokátky, že „prístup do sústavy sa chápe ako právo užívať elektrické sústavy a že pripojenie zodpovedá fyzickému spojeniu so sústavou“, nemá podľa žalobcu s našou právnou úpravou nič spoločné a dovolateľka opomenula riešiť to, akým spôsobom boli v danom členskom štáte preberané ustanovenia primárneho a sekundárneho práva Európskej únie v oblasti energetiky.

26. Vo vzťahu k druhej otázke podľa žalobcu konajúce súdy nižšej inštancie jednoznačne ustálili, že povinnosť platiť platbu za prístup možno dohodnúť len v zmluve o pristupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny so všetkými náležitosťami podľa ustanovenia § 26 ods. 5 zákona o energetike, čiže právnym základom je výlučne vyššie uvedená Zmluva o pristupe do distribučnej sústavy a distribúcii, čo podľa nich založilo absolútnu neplatnosť uvedenej zmluvy pre rozpor so zákonom. Rozhodujúce pre výsledok v konaní bola totiž tá skutočnosť, že žalovanej zmluva o pristupe nie je zmluvou o pristupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny uzatvorenou podľa § 26 ods. 5 zákona o energetike, ktorá podľa Nálezu ako jediná predstavuje právny titul k inkasovaniu platieb za prístup, z čoho plynie aj záver, že súdy nižšej inštancie konali v súlade s Nálezom. Bolo zdôraznené, že prístup do distribučnej sústavy sa realizuje výlučne podľa konkrétneho typu zmluvy, ktorým je zmluva o pristupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny, pričom zákon o energetike priamo prostredníctvom zákonnej definície vymedzuje čo je prístup do distribučnej sústavy, a zároveň uvádza v akej zmluve je tento prístup do distribučnej sústavy možné dohodnúť. Ak takáto zmluva neexistuje, podľa žalobcu neexistuje ani právny základ pre účtovanie platby za prístup. Uvedené vyplýva priamo zo zákona z definície obsiahnutej v § 2 písm. a/ bod 12.2 zákona o energetike. Vzhľadom na verejnoprávny a kogentný charakter predmetných ustanovení nie je možné dohodnúť prístup do distribučnej sústavy na základe inej zmluvy, ako vymedzuje zákon o energetike.

26.1. Pokiaľ dovolateľka poukázala na úpravu „zmluvy o pristupe“ v ust. § 27 ods. 1 písm. b/ zákona o energetike, ide podľa žalobcu o jediné miesto, kde tento predpis používa skrátený tvar „zmluva o pristupe“ namiesto „zmluva o pristupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny“ a nejde o označenie nového zmluvného typu, pričom stále platí definícia prístupu do distribučnej sústavy upravená v § 2 písm. a/ bod 12.2 zákona o energetike. Žalobca poukázal aj na ustanovenie zodpovedajúce povinnosti prevádzkovateľa, a to ust. § 31 ods. 2 písm. i/ zákona o energetike, ktoré už hovorí o povinnosti prevádzkovateľa uzatvoriť „zmluvu o pristupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny“. Zároveň ust. § 27 zákona o energetike, ktoré používa pojem „zmluva o pristupe“, je systematicky zaradené v časti „Práva a povinnosti výrobcu elektriny“ a neupravuje nové zmluvné vzťahy. Aj znenie Vyhlášky odkazuje na „zmluvu o pristupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny“. Žalobca poukázal aj na Nález ústavného súdu, ktorý v bode 21.5 odôvodnenia uviedol, že povinnosť výrobcov elektriny uhrádzať určité platby (ceny) za prístup do distribučnej sústavy vzniká v zmysle § 26 ods. 5 v spojení s § 27 ods. 1 písm. b/ zákona o energetike na základe uzatvorenej zmluvy o pristupe do distribučnej sústavy s prevádzkovateľom distribučnej sústavy. Ústavný súd vyslovene spája ust. § 27 ods. 1 písm. b/ s ust. § 26 ods. 5 zákona o energetike, ústavný súd preto podľa žalobcu nevidí v § 27 ods. 1 žiaden odlišný zmluvný typ.

26.2. Žalobca ďalej poukázal na to, že ústavný súd v Náleze používa namiesto označenia „zmluva o pristupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny“ len skrátený názov „zmluva o pristupe“. Ústavný súd používa celý názov len pri presnej citácii alebo parafrázovaní konkrétnych referenčných noriem. Ústavný súd preto podľa žalobcu nerozlišuje zmluvu o pristupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny a zmluvu o pristupe. Je podľa žalobcu absurdné tvrdiť, že ústavný súd v celom odôvodnení

Nálezu opakovane riešil inú zmluvu, ako tú, na ktorú odkazuje ust. § 2 písm. a/ bod 12 zákona o energetike a znenie Vyhlášky.

26.3. Vo vzťahu k argumentácii dovolateľky, že výrobca elektriny vlastne ani nemôže uzatvoriť zmluvu o distribúcii elektriny žalobca poukázal na ust. § 26 ods. 5 zákona o energetike, ktoré používa pojem „účastník trhu s elektrinou“, ktorým je podľa zákonnej definície obsiahnutej v § 15 ods. 2 zákona o energetike aj výrobca elektriny. Názor dovolateľky zároveň odporuje Nálezu ústavného súdu, ten sám pri výrobcovi elektriny odkazuje na uzatváranie zmluvy podľa § 26 ods. 5 zákona o energetike, teda zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny.

26.4. Vo vzťahu k argumentácii dovolateľky, že právny základ k úhrade platieb za prístup mal byť dohodnutý ešte za účinnosti starého zákona o energetike, keďže takáto dohoda mala byť údajne obsiahnutá v Zmluve o pripojení poukázal na to, že aj podľa starého zákona o energetike sa zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny zabezpečoval prístup do distribučnej sústavy, a to výlučne pre účely prepravy elektriny distribučnou sústavou prevádzkovateľom na časti vymedzeného územia (distribúcie elektriny). Vyjadril domnienku, že napokon samotné konanie dovolateľky preukazuje, že ani on sám nepovažoval uzatvorenie zmluvy o pripojení s výrobcami podľa starého zákona o energetike za skutočnosť, ktorá by zakladala vznik žalovanou tvrdenej zmluvy o prístupe. Podľa žalobcu sa nemôže preklopiť nič čo neexistuje. Zmluva o pripojení uzatvorená žalobcom neobsahuje o prístupe žiadnu zmienku, vôbec neslúži na dohodnutie prístupu, a teda nepredstavuje zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii.

26.5. Žalobca dodal, že maximálna rezervovaná kapacita nesúvisí s pojmom prístup do distribučnej sústavy. Tvrdenia dovolateľky, že rozhodujúcou veličinou pre dojednanie prístupu je v prípade výrobcov elektriny maximálna rezervovaná kapacita, označil za nesprávne. Argumentoval tým, že toto množstvo nie je a ani nebolo dojednané na účely dohodnutia prístupu do distribučnej sústavy. Podľa žalobcu nemožno účelovo dotvárať obsahovú časť zmluvy o pripojení a svojvoľne si v nej vytvárať ďalší predmet zmluvy (t.j. dojednanie prístupu). Žalobca rovnako zdôraznil, že nevyužíval prístup pri dodávke elektriny do sústavy, nakoľko on len elektrinu dodá - vpustí do distribučnej sústavy a túto nepotrebuje ďalej prepravovať iným účastníkom trhu.

26.6. Odkaz dovolateľky na novelu zákona o energetike zákonom č. 309/2018 Z. z. a jej dôvodovú správu je podľa žalobcu rovnako nesprávny, pretože novelou sa podstatne mení samotný pojem prístupu do distribučnej sústavy a aj právna úprava zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Uvedená novela sa zároveň vzťahuje až na platby za prístup od 01.01.2019.

27. Podľa žalobcu tretia dovolacia otázka nebola vymedzená spôsobom, ktorý vyžaduje CSP. Napriek tomu však dodal, že on ako žalobca by sa bezdôvodne obohacoval iba v prípade, ak by službu „prístupu“ skutočne využíval. Zdôraznil, že k ničomu takému z jeho strany nedochádza a distribučnú sústavu dovolateľky na tento účel nevyužíva.

28. Vo vzťahu k štvrtej právnej otázke vymedzenej dovolateľkou následne žalobca uviedol, že hmotnoprávne účinky derogačného nálezu ústavného súdu už boli najvyšším súdom riešené, a to v rozhodnutiach sp. zn. 1Obdo/4/2006, 2Obdo/6/2009, 2Obdo/20/2009, 1Obdo/8/2006, 4Obdo/28/2008 a 1Obdo/12/2006, ktoré podľa žalobcu na danú právnu otázku dali odpoveď, že v prípade, ak neexistuje právoplatné rozhodnutie vo veci, všeobecný súd nemôže aplikovať neústavnú právnu úpravu. Hmotnoprávne účinky derogačného nálezu ústavného súdu v takom prípade nastávajú ex tunc. Zároveň žalobca dodáva, že derogačné nálezy ústavného súdu majú zároveň účinky ex tunc a aj ex nunc, avšak inak sa prejavujú. Tvrdenie dovolateľky, že účinky nálezu sú v tomto prípade výlučne ex nunc je nesprávne. Zjednocujúce stanovisko, na ktoré poukázala aj dovolateľka, dáva v tejto otázke jasnú odpoveď, že hmotnoprávne účinky nálezu v neskončených veciach nastávajú ex tunc. Rešpektovaním právneho názoru dovolateľky by podľa žalobcu mohla vzniknúť situácia, kedy by ktorýkoľvek ústredný orgán štátnej správy mohol kedykoľvek vytvoriť neústavnú platbu a dotknuté subjekty by sa nikdy nemohli domôcť nápravy. Vo vzťahu k právnemu názoru dovolateľky, že ex tunc účinky derogačného

nálezu sa môžu vzťahovať len na prípady už začatých a ešte neskončených konaní, žalobca uviedol, že takýto právny názor priamo odporuje zjednocujúcemu stanovisku ústavného súdu, keďže v prípade posudzovanom ústavným súdom išlo práve o situáciu, kedy žaloba bola podaná po vydaní derogačného nálezu. Zjednocujúce stanovisko nerozlišovalo, kedy bola podaná žaloba, ale rozhodujúcim kritériom bolo, či už v danej veci bolo právoplatne rozhodnuté. Zároveň ďalšie tri rozhodnutia ústavného súdu, a to sp. zn. I. ÚS 60/06, I. ÚS 159/06 a I. ÚS 320/06, sa týkali situácie, kedy žaloba bola podaná až po vydaní derogačného nálezu. Aj najvyšší súd akceptuje ex tunc účinky derogačného nálezu, a to bez ohľadu na deň podania žaloby, konkrétne žalobca označil rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/4/2006, 2Obdo/6/2009, 2Obdo/20/2009, 1Obdo/8/2006, 4Obdo/28/2008 a 1Obdo/12/2006.

29. K vyjadreniu žalobcu doručila súdu svoje vyjadrenie dovolateľka, a to zo dňa 22.10.2021, na základe ktorého zotrvala na svojich predošlých stanoviskách s tým, že v podstatnej miere uviedla skutočnosti už odznené v rámci ňou podaného dovolania.

30. Žalobca podal návrh zo dňa 21.08.2020 na prerušenie dovolacieho konania do skončenia konania o ústavnej sťažnosti Rvp 352/2020, pretože sa v ňom rieši otázka rozhodujúca aj pre toto konanie (§ 162 ods. 1 písm. a/ CSP). K návrhu priložil aj ústavnú sťažnosť. Najvyšší súd o podanom návrhu bezprostredne po jeho podaní zo strany žalobcu nerozhodoval z dôvodu zistenia procesných nedostatkov v konaní o dovolaní žalovanej zo strany odvolacieho súdu, ktorých odstránenie bolo pre ďalší postup dovolacieho súdu potrebné, a preto bola vec dňa 13.októbra 2021 bez meritórneho rozhodnutia vrátená súdu prvej inštancie na účely odstránenia vytknutých nedostatkov. Po ich odstránení bol spis s podaným dovolaním žalovanej dňa 25.mája 2022 opätovne predložený na Najvyšší súd Slovenskej republiky. Medzičasom Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 24. marca 2022, č. k. III. ÚS 167/2022-250, odmietol ústavnú sťažnosť (Rvp 352/2020) proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. novembra 2019, sp. zn. 3Obdo/18/2019, ako zjavne neopodstatnenú. Tým odpadol dôvod uvedený v návrhu žalobcu na prerušenie dovolacieho konania. Z uvedeného dôvodu dovolací súd návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 162 ods. 3 CSP (podľa ktorého o zamietnutí návrhu na prerušenie konania súd rozhodne spolu s rozhodnutím vo veci samej) v spojení s ust. § 438 ods. 1 CSP (podľa ktorého na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak) zamietol.

31. Najvyšší súd ako súd dovolací (podľa § 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario), dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je dôvodné.

32. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

33. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

34. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

35. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

36. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

37. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

38. Dovolateľka odôvodnila prípustnosť svojho dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP a zároveň ustanoveniami § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP.

39. Dovolateľka vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP videla v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie v tom, že súdy neprihliadli na ňou vznesené námietky.

40. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

41. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP možno zahrnúť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (nielen na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky odvolateľa zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom, pričom k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou či svojvoľnosťou - vid' napr. II.ÚS 419/2021), na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). V súvislostiach vymedzenia prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je kľúčovým pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle judikatúry ústavného súdu však iný pojem ako procesný postup, a to „právo na spravodlivý proces“ so všetkými jeho obsahovými atribútmi a garanciami v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu. Všeobecné súdy teda pri výklade a aplikácii aj procesných právnych noriem musia uprednostniť vždy ten z rôznych do úvahy prichádzajúcich výkladov, ktorý je priaznivejší, ústretovejší a zabezpečujúci plnohodnotnejšiu realizáciu práv pre stranu sporu. Jednotlivec sa totiž obracia na súd s požiadavkou o poskytnutie súdnej ochrany jeho ohrozenému alebo porušenému právu s dôverou, že táto ochrana bude poskytnutá spravodlivo a v súlade s právnym poriadkom vrátane európskej úrovne štandardov ochrany ľudských práv (II.ÚS 419/2021). Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP v zmysle vyššie uvedenej aktuálnej judikatúry ústavného súdu možno rozumieť faktickú činnosť alebo nečinnosť súdu, procedúru prejednanie veci (to, ako súd viedol spor), znemožňujúcu strane sporu plnohodnotnú realizáciu jej procesných oprávnení, mariacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní, ale aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť, nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany. Nemožno totiž oddeľovať procesný postup súdu a rozhodnutie, ktoré je jeho sumárom a výsledkom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka v súvislosti s nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu namietla, že odvolací súd a/ svoje rozhodnutie nepresvedčivo a arbitrárne odôvodnil a b/ nesprávne hodnotenie zisteného skutkového stavu.

42. Pokiaľ žalovaná v dovolaní namieta nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13.11.2018, uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 47/2018, ktorého právna veta znie: „Odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku“. V bode 35 odôvodnenia predmetného nálezu ÚS SR konštatoval, že „absencia vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v odvolaní v napadnutom rozsudku krajského súdu je tak závažným nedostatkom tohto rozhodnutia, ktorého intenzita sama o sebe zakladá porušenie sťažovateľom namietaného základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, i práva podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“)“.

43. S poukazom na vyššie uvedené (body 40-43) dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie vykazuje znaky nepreskúmateľnosti rozhodnutia, nakoľko neobsahuje zásadné vysvetlenie - zdôvodnenie k niektorým podstatným námietkam žalovanej uvedeným v odvolaní.

44. Dovolací súd poukazuje na ust. § 387 ods. 3 CSP, podľa ktorého odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie (táto povinnosť však neznamená povinnosť súdu stotožniť sa so stanoviskom strany alebo jej právnymi názormi, je však potrebné so stanoviskami strán sporu prednesenými ku skutočnostiam, ktoré sú pre rozhodnutie sporu podstatné, argumentačne sa vysporiadať). Odvolací súd sa musí taktiež v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami a námietkami uvedenými v odvolaní.

45. V danom prípade rozhodnutie súdu prvej inštancie a ani rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje adekvátne odôvodnenie ohľadne argumentov týkajúcich sa výkladu pojmu „prístup do sústavy“, výkladu ustanovenia § 2 písm. a) bod 12.2 zákona o energetike, právneho posúdenia formálnych a obsahových náležitostí dohody strán sporu o prístupe do distribučnej sústavy žalovanej, interpretácie a aplikácie § 26 ods. 5 zákona o energetike, § 27 ods. 1 písm. b) zákona o energetike. Výkladom pojmu „prístup do sústavy“, ktorý pojem je kľúčovým pojmom pre posúdenie skutočného užívania distribučnej sústavy žalobcom zo strany žalovanej, sa však súdy nižšej inštancie nezaoberali a len bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia svojho právneho názoru bez prihliadnutia na vôľu zákonodarcu obsiahnutú v jednotlivých časových verziách zákona o energetike a dôvodových správach k nim súd prvej inštancie v bode 60. svojho rozsudku iba stroho konštatoval, že: „...využívaním prístupu výrobcu si zabezpečuje prepravu vyrobenej elektriny k iným účastníkom trhu.“ Ani z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplyva, že by sa bližšie zaoberal výkladom pojmu „prístup do sústavy“, iba v bode 149. napadnutého rozsudku uviedol, že sa stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie uvedeným v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku, spĺňajúcim všetky požiadavky podľa § 220 ods. 2 CSP, v ktorom sa súd prvej inštancie správne a presvedčivo argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením veci. Najvyšší súd konštatuje, že oba súdy nižšej inštancie sa nezaoberali kľúčovými argumentmi vo vzájomnom prepojení so zisteným skutkovým stavom, resp. nedostatočným spôsobom sa vyjadrili k argumentom žalovanej zastávajúcej odlišný právny názor ohľadne posudzovanej veci, pričom je povinnosťou súdu sa argumentačne vysporiadať so stanoviskom strany ohľadne podstatných skutočností pre rozhodnutie vo veci samej. Keďže dovolateľka vo vzťahu k pojmu „prístup do sústavy?“, nenamieta iba jeho nedostatočné odôvodnenie oboma súdmi nižšej inštancie, ale aj nesprávne právne posúdenie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP spočívajúce v nesprávnej interpretácii vyššie uvedeného pojmu, najvyšší súd odkazuje aj na svoje nižšie podrobnejšie odôvodnenie týkajúce sa zároveň aj uplatnenej vady zmätočnosti (viď bod 60. až 60.2 tohto rozhodnutia) z dôvodu jej vzájomného prelínania sa s namietaným nesprávnym právnym posúdením (prvá a druhá otázka vymedzená dovolateľkou).

46. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dal čiastočne žalovanej za pravdu a konštatuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu odvolacieho súdu, a to v časti, v ktorej sa odvolací súd v spojení so súdom prvej inštancie nevysporiadal so všetkými jeho relevantnými argumentmi a námietkami

(uvedené v bode 45. tohto rozhodnutia dovolacieho súdu), a preto je potrebné ho z uvedených dôvodov považovať (v okolnostiach rozhodovaného sporu) za nepreskúmateľné v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalovanej ako strany sporu na spravodlivý proces. Dôsledkom tohto nesprávneho postupu súdu je založenie vady zmätočnosti rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f) CSP.

47. Záver dovolacieho súdu o existencii niektorej z vád zmätočnosti (vadou uvedenou pod písm. f) ustanovenia § 420 CSP), ktorou bolo poznačené konanie na odvolacom súde automaticky neznamená, že by bola vylúčená možnosť, aby dovolací súd pristúpil aj k skúmaniu namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci a s tým spojeného riešenia právnych otázok. Už v uznesení z 11. decembra 2018, sp. zn. 3Obdo/34/2018, vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu vyslovil záver, že „posudzovanie prípustnosti dovolania aj podľa § 421 ods. 1 CSP je efektívne a opodstatnené vzhľadom na základné zásady súdneho konania, a to zásady hospodárnosti a rýchlosti, a iba takýmto postupom dovolacieho súdu dochádza v plnej miere k naplneniu ústavného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy (viď aj uznesenie ústavného súdu sp. zn. Plz. ÚS 1/2018). Existencia vyššie uvedenej vady zmätočnosti nebráni v rozhodovanej veci dovolaciemu súdu skúmať dovolací dôvod podľa § 432 CSP, rešpektujúc právo strán sporu na súdnu ochranu, a predovšetkým zohľadňujúc zásady hospodárnosti, rýchlosti a efektívnosti súdneho konania. Preto dovolací súd pristúpil aj k posúdeniu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP a k posúdeniu dovolateľkou vymedzených právnych otázok, pri vyriešení ktorých sa mal odvolací súd podľa nej dopustiť nesprávneho právneho posúdenia.

48. Dovolateľka odôvodnila prípustnosť svojho dovolania vo vzťahu k otázke č. 1/ a 3/ ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP (ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená), vo vzťahu k otázke č. 2/ ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP (pri ktorých riešení sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu) a vo vzťahu k otázke č. 4/ ust. § 421 ods. 1 písm. c) CSP (ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne).

49. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

50. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolateľ musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená (k pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/29/2017 - R 71/2018 a Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 115/2020).

51. Pri dovolacom dôvode vyvedenom z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, je dovolateľ povinný tento dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 08.06.2017, sp. zn. 3Cdo/52/2017). Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016, dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti, doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom

konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

52. Vo veci prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP je potrebné, aby dovolateľ konkrétne vymedzil právnu otázku, ktorá bola rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP) a označil rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých vymedzená právna otázka bola rozhodovaná rozdielne.

53. Dovolací súd za relevantnú otázku pre rozhodnutie vo veci (kľúčovú) považuje právne posúdenie existujúceho zmluvného vzťahu - Zmluvy o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto č. ZPV/2014/296 zo dňa 14. januára 2014 (ďalej len „Zmluva o prístupe“), nakoľko súd prvej inštancie prioritne riešil platnosť Zmluvy o prístupe, pričom dospel k záveru ohľadne jej neplatnosti, keďže mal za to, že právnym základom pre platbu za prístup môže byť len Zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny uzatvorená podľa § 26 ods.5 zákona o energetike odvolávajúc sa na Nález PL. ÚS 17/2014. Podľa neho nebola jasne, zrozumiteľne a určite dohodnutá cena - „platba za prístup do regionálnej distribučnej sústavy“. Zároveň má za to, že k predmetnej právnej otázke v čase rozhodovania odvolacieho súdu (24. septembra 2019) neexistovala ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, teda nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu táto právna otázka vyriešená, čím je založená prípustnosť podaného dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

54. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že o dovolaní podanom z vyššie uvedeného nesprávneho právneho posúdenia rozhodol Najvyšší súd SR dňa 19. februára 2020 vo veci sp. zn. 1Obdo/18/2019, dňa 30. apríla 2020 vo veci sp. zn. 2Obdo/15/2019, dňa 5. marca 2020 vo veci sp. zn. 1Obdo/13/2019, dňa 31. marca 2020 vo veci sp. zn. 2Obdo/9/2019, dňa 19. februára 2020 vo veci sp. zn. 1Obdo/25/2019, dňa 29. apríla 2020 vo veci sp. zn. 4Obdo/95/2018, t.j. po podaní dovolania dňa 9. januára 2020, kedy už bola dovolateľom nastolená otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Pred podaním dovolania bolo rozhodnuté iba vo veci sp. zn. 3Obdo/18/2019 dňa 20. novembra 2019, pričom dané rozhodnutie však v čase podania dovolania ešte nepredstavovalo pojem „vyriešená právna otázka“ či „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“.

55. Zhodný názor, ako v rozhodnutiach uvedených v bode 54. tohto rozhodnutia, Najvyšší súd SR vyjadril aj vo svojich následných rozhodnutiach, zo dňa 28. júla 2022 vo veci sp. zn. 5Obdo/35/2020, zo dňa 20. septembra 2022 vo veci sp. zn. 1Obdo/40/2020 a zo dňa 19. augusta 2022 vo veci sp. zn. 4Obdo/20/2021, vydaných po podaní dovolania žalovanej v predmetnom spore. Dovolací súd sa stotožňuje s právnym posúdením vysloveným vo vyššie uvedených rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR a nevidí dôvod sa od neho odchýliť.

56. V týchto dovoláciach konaniach vedených pred Najvyšším súdom SR boli vydané rozhodnutia v obdobných veciach, tzn. súdne konania boli vedené na základe žalôb výrobcov elektrickej energie smerujúcich voči prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy (ďalej aj ako „PRDS“) o vydanie bezdôvodného obohatenia - sumy zodpovedajúcej žalovanou vyúčtovanej platbe za prístup do distribučnej sústavy výrobcom elektriny na základe ust. § 26 ods. 23 Vyhlášky. Týmito rozhodnutiami dovolacie senáty zrušili rozhodnutia súdov nižšej inštancie, ktorými bol prevádzkovateľ distribučnej sústavy zaviazaný na plnenie. Tieto rozhodnutia boli podrobené aj ústavnoprávnemu prieskumu, kedy Ústavný súd SR odmietol uznesením zo dňa 24. marca 2022, č. k. III. ÚS 167/2022-25, sťažnosti sťažovateľov (výrobcov elektrickej energie) ako zjavne neopodstatnené.

57. Dovolací súd uvádza, že platnosť právneho úkonu možno posudzovať s ohľadom na okolnosti, existujúce v čase jeho uskutočnenia. A teda, ak právny úkon, ktorý v čase jeho uskutočnenia zodpovedal všetkým zákonným požiadavkám a bol preto platný, sa v dôsledku skutočností, ktoré nastali po jeho vzniku, nemôže stať dodatočne neplatným a naopak (rovnako aj rozhodnutie sp. zn. 1MOBdoV/16/2006). Pokiaľ ide o obsah právneho úkonu, ustanovenie § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) predpokladá, že o obsahu právneho úkonu môže vzniknúť pochybnosť z

hľadiska jeho určitosti alebo zrozumiteľnosti, a pre tento prípad zákon formuluje výkladové pravidlá, ktoré ukládajú súdu povinnosť tieto pochybnosti odstrániť výkladom založeným na tom, že okrem jazykového vyjadrenia právneho úkonu slovné (nie len konkludentne podľa § 35 ods. 3 OZ) podrobiť skúmaniu i vôľu, resp. úmysel konajúcich osôb.

57.1. Zo skutkového stavu uzavretého odvolacím súdom, ktorým je dovolací súd viazaný (§ 442 CSP), vyplýva, že žalobca so žalovanou za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. uzatvorili zmluvu o pripojení zo dňa 22.06.2011. Následne za účinnosti zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike uzatvoril žalobca so žalovanou dňa 14.1.2014 Zmluvu o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto č. ZPV/2014/296, ktorej predmetom bol záväzok žalovanej umožniť žalobcovi prístup do distribučnej sústavy v rozsahu zmluvne dohodnutej distribučnej kapacity definovaného odovzdávacieho miesta a záväzok žalobcu zaplatiť žalovanej platbu za prístup do regionálnej distribučnej sústavy definovanú v zmluve (Čl. I. Zmluvy o prístupe). V zmysle Čl. II bol dohodnutý záväzok žalobcu zaplatiť žalovanej mesačný poplatok za prístup do distribučnej sústavy vo výške podľa príslušných platných a účinných rozhodnutí ÚRSO a všeobecne záväzných právnych predpisov, a to na základe vystavenej faktúry prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy („PRDS“ v tomto prípade žalovaná). Z Čl. VII ods. 1 Zmluvy o prístupe vyplýva, že PRDS sa zaviazal touto zmluvou umožniť prístup do regionálnej distribučnej sústavy prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy s výnimkou prípadu „vyššej moci“ alebo okolností nezávislých na vôli PRDS.

57.2. Súd nižšej inštancie dospeli k právnomu názoru spočívajúceho v tom, že v konaní nebolo preukázané, že by medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny s obsahovými náležitosťami podľa § 26 ods. 5 zákona o energetike a v súlade s nálezom Ústavného súdu z 22. júna 2016, č. k. PL. ÚS 17/2014, pričom zmluvu o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto č. ZPV/2014/296 zo dňa 14.01.2014 označili za neplatnú z dôvodu obchádzania zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike, na základe ktorej nebola žalovaná oprávnená účtovať platbu za prístup do distribučnej sústavy.

57.3. Podľa § 2 písm. a/ bod 12.2 zákona o energetike sa na účely tohto zákona rozumie všeobecne prístupom do sústavy alebo do siete prístup na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny, pričom prístupom do distribučnej sústavy sa rozumie právo využívať sústavu v rozsahu zmluvne dohodnutej distribučnej kapacity.

57.4. Podľa § 26 ods. 5 zákona o energetike zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny sa zaväzuje prevádzkovateľ distribučnej sústavy rezervovať dohodnutú distribučnú kapacitu, umožniť prístup do sústavy a prepraviť pre účastníka trhu s elektrinou množstvo elektriny výkonovo obmedzené výškou rezervovanej kapacity, vrátane služieb spojených s používaním prenosovej sústavy, a účastník trhu s elektrinou sa zaväzuje zaplatiť cenu za poskytnutie distribučných a súvisiacich služieb.

57.5. Podľa § 27 ods. 1 písm. b/ zákona o energetike výrobca elektriny má právo uzatvoriť zmluvu o prístupe do sústavy, ak spĺňa technické podmienky a obchodné podmienky prístupu do sústavy.

57.6. Zo Zmluvy o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto č. ZPV/2014/296 zo dňa 14.01.2014 (č. l. 73) je zrejmé, že strany sporu sa dohodli, že predmetom tejto zmluvy je záväzok žalovanej umožniť žalobcovi za podmienok ďalej dohodnutých v zmluve prístup zariadenia na výrobu elektriny do distribučnej sústavy žalovanej po splnení technických a obchodných podmienok žalovanej. Zmluva o prístupe obsahuje dohodu zmluvných strán o práve výrobcu na prístup do sústavy, o hodnote rezervovanej kapacity (999 KW), ako aj o možnosti zabezpečenia distribúcie. Zmluva bola uzatvorená na dobu neurčitú. V zmluve bola upravená rezervovaná kapacita odberu. Žalobca si musel byť pri podpise tejto zmluvy vedomý, že podniká v regulovanom odvetví s regulovanou cenotvorbou, a preto nebolo nutné žalobcu osobitne poučovať o vydaní cenového rozhodnutia a poplatku zavedeného za prístup v zmysle platnej a účinnej vyhlášky.

57.7. Dovolací súd upriamuje pozornosť na Nález Ústavného súdu PL. ÚS 17/2014, a to konkrétne na

bod 21.5. jeho rozhodnutia, v rámci ktorého uviedol, že „povinnosť výrobcov elektriny uhrádzať určité platby (ceny) za prístup do distribučnej sústavy vzniká v zmysle § 26 ods. 5 v spojení s § 27 ods. 1 písm. b/ zákona o energetike na základe uzatvorenej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy s prevádzkovateľom distribučnej sústavy. Uzatvorenie tejto zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy je fakultatívnou možnosťou (právom) výrobcu elektriny [na rozdiel od zmluvy o pripojení do distribučnej sústavy, uzatvorenie ktorej je povinnosťou výrobcu elektriny v zmysle § 27 ods. 2 písm. a/ zákona o energetike]“. Z uvedeného vyplýva, že Ústavný súd v súvislosti so zmluvou o prístupe použil iba slovné spojenie „zmluva o prístupe“ do distribučnej sústavy, pričom neuvádza aj „o distribúcii“ a odkazuje na vyslovene na znenie ustanovenia § 27 ods. 1 písm. b/ zákona o energetike, podľa ktorého výrobca elektriny má právo uzatvoriť zmluvu o prístupe do sústavy, ak spĺňa technické podmienky a obchodné podmienky prístupu sústavy. Z uvedeného je zrejmé, že vyššie uvedené ustanovenie nehovorí o distribúcii. Najvyšší súd v tejto spojitosti zdôrazňuje, že podstatou Nálezu bolo, aby na úhradu odplaty za prístup do distribučnej sústavy existoval relevantný právny titul iný ako samotné ustanovenie § 26 ods. 3 vyhlášky o cenovej regulácii v elektroenergetike, pričom za takýto relevantný právny titul Ústavný súd označuje zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy žalovanej (bod 21.5.), nie ako zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcie elektriny. Zaoberal sa len povinnosťou výrobcov elektriny uhrádzať určité platby (ceny) za prístup do distribučnej sústavy na základe § 26 ods. 5 v spojení s § 27 ods. 1 písm. b) zákona č. 251/2012 Z.z. a výslovne pomenúva takúto zmluvu ako zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy s prevádzkovateľom distribučnej sústavy. V ďalšom dovolací súd konštatuje, že ústavný súd sa v náleze PL. ÚS 17/2014 nezaoberal podstatnými náležitosťami zmluvy o prístupe a nestanovoval taxatívny výpočet týchto zmlúv v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z.

57.8. Dovolací súd pri riešení tejto otázky poukazuje aj na viaceré rozhodnutia v obdobných veciach - na súdne konania vedené na základe žalôb výrobcov elektrickej energie o vydanie bezdôvodného obohatenia - sumy zodpovedajúcej žalovanou vyúčtovanej platbe za prístup do distribučnej sústavy výrobcom elektriny na základe ust. § 26 ods. 23 vyhlášky, a to najmä na rozhodnutia sp. zn. 3Obdo 18/2019, sp. zn. 1Obdo 18/2019, sp. zn. 2Obdo 15/2019 a sp. zn. 1Obdo 13/2019. Týmito rozhodnutiami dovolacie senáty zrušili rozhodnutia súdov nižšej inštancie, ktorými bola žalovaná (prevádzkovateľ distribučnej sústavy - „PRDS“) zaviazaná na plnenie. Tieto rozhodnutia boli podrobené aj ústavnoprávnemu prieskumu, kde ústavný súd odmietol uznesením č. k. III. ÚS 167/2022-25 zo dňa 24.3.2022 sťažovateľov (výrobcov elektrickej energie) ako zjavne neopodstatnené. Avšak je nutné podotknúť, že vo vyššie uvedených konaniach išlo o odlišnú právnu situáciu, nakoľko sa jednalo o záväzkové vzťahy, ktoré boli medzi prevádzkovateľom distribučnej siete a výrobcami uzatvorené počas účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, a to najmä z povinnosti výrobcu elektriny uzatvoriť zmluvu o prístupe a o pripojení k sústave s prevádzkovateľom sústavy (§ 21 ods. 2 písm. a/ zákona č. 656/2004 Z. z.) a zodpovedajúcej povinnosti prevádzkovateľa sústavy uzatvoriť s výrobcom elektriny zmluvu o prístupe a zmluvu o pripojení k sústave (§ 24 ods. 2 písm. h/ zákona č. 656/2004 Z. z.).

58. Dotknutým právnym predpisom, s ktorým má byť posudzovaná zmluva o prístupe v zmysle právnych záverov súdov nižšej inštancie o neplatnosti Zmluvy o prístupe uzatvorenej medzi žalobcom ako výrobcom elektriny a žalovanou ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy pre obchádzanie zákona o energetike, je ustanovenie § 26 ods. 5 zákona o energetike, v spojení s § 2 písm. a/ bod 12.2 a § 27 ods. 1 písm. b/ zákona o energetike, vo vzťahu k právnemu záveru, či je možné uzavrieť platnú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy, na podklade ktorej bude prevádzkovateľ distribučnej sústavy oprávnený žiadať od výrobcu elektriny zaplatenie platby za prístup, bez dojednanja o distribúcii elektriny. Keďže s druhou otázkou nastolenou dovolateľom úzko súvisí prvá otázka týkajúca sa výkladu pojmu „prístup do distribučnej sústavy“, najvyšší súd posúdil obe právne otázky v ich vzájomnej prepojenosti.

59. Prv než dovolací súd pristúpi k samotnému posúdeniu dovolateľom nastolenej druhej právnej otázky, na základe ktorej najvyšší súd konštatuje prípustnosť, ale aj dôvodnosť dovolania žalovanou podaného v tejto časti, poukazuje na potrebu správneho výkladu dotknutého ustanovenia § 26 ods. 5 zákona o energetike, v spojení s § 2 písm. a/ bod 12.2 a § 27 ods. 1 písm. b/ zákona o energetike, a to predovšetkým prihliadnutím na účel zákona o energetike a sledovaný úmysel zákonodarcu vyjadrený v

dôvodovej správe, aby sa predišlo striktnému a príliš formalistickému výkladu právnych noriem zo strany súdov nižšej inštancie, ku ktorému došlo aj v danom prípade. Ohľadne toho dáva najvyšší súd do pozornosti nález ústavného súdu zo 4. mája 2010, sp. zn. III. ÚS 72/2010, ktorým ústavný súd vyslovil právny názor, že v súvislosti s výkladom a aplikáciou príslušných právnych predpisov musí súd prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania. Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu. Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálnemu zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade niektorého ustanovenia právneho predpisu nemožno dbať len na jazykový či gramatický výklad. Podstatnú úlohu zohráva aj teologický výklad. V dôsledku tohto dovolací súd súhlasí so žalovanou, že pri výklade zákonného ustanovenia je potrebné sa pýtať na zámer zákonodarcu, ktorý daným ustanovením sledoval berúc do úvahy vôľu a úmysel strán sporu.

60. Pri posúdení druhej otázky o neplatnosti Zmluvy o prístupe uzatvorenej medzi žalobcom ako výrobcom elektriny a žalovanou ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy bolo podľa dovolacieho súdu nevyhnutné sa zaoberať výkladom pojmom „prístup do distribučnej sústavy“ a „distribúcia elektriny“, nakoľko pre finálne posúdenie prejednávaneho prípadu dané pojmy predstavujú podstatnú skutočnosť, pričom strany sporu sa ohľadne uvedeného názorovo nezhodli. Legálna definícia pojmu (v žalovanom období) „prístup do distribučnej sústavy“ je obsiahnutá v ust. § 2 písm. a/ bod 12.2 zákona o energetike, na základe ktorého sa ním rozumie právo využívať sústavu v rozsahu zmluvne dohodnutej distribučnej kapacity (právo „vpúšťať“ do distribučnej sústavy výrobcov vyrobenú elektrinu). Podľa § 2 písm. b/ bodu 4 zákona o energetike sa distribúciou elektriny rozumie preprava elektriny distribučnou sústavou na časti vymedzeného územia na účel jej prepravy odberateľom elektriny. Vyššie uvedené pojmy predstavujú dve navzájom oddelené služby, ktoré je možné objektívne od seba oddeliť, ktorú skutočnosť dokazuje aj to, že tieto služby si účastníci na trhu s elektrinou objednávajú osobitne a v mnohých prípadoch si účastníci na trhu s elektrinou objednávajú len jednu z uvedených služieb bez toho, aby si zároveň objednávali druhú. Ani z formulácie výkladu pojmu „prístup“ Nálezu PL. ÚS 17/2014 (bod 21.1.) nie je možné vyvodiť, že distribúcia je priamo súčasťou prístupu. Jeho konštatovanie len potvrdzuje, že prístupom sa rozumie právo „vpúšťať“ vyrobenú elektrinu do distribučnej sústavy žalovaného, nie právo vpúšťať a prepravovať vyrobenú elektrinu. Z ustanovenia § 27 ods. 1 písm. b/ zákona o energetike vyplýva, že citovaný zákon upravuje nielen zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny (§ 26 ods. 5), ale aj zmluvu o prístupe do sústavy. Z rozhodnutí súdov nižšej inštancie však vyplýva, že primárne sa zaoberali aplikáciou § 26 ods. 5 zákona o energetike v spojení s § 2 písm. a/ bod 12.2 zákona o energetike, avšak opomenutím aplikácie ustanovenia § 27 ods. 1 písm. b/ zákona o energetike. Ich porovnaním je možné podľa dovolacieho súdu konštatovať, že ust. § 26 ods. 5 zákona č. 251/2012 Z.z. sa vzťahuje na všetkých účastníkov trhu (výrobcov aj odberateľov), kým § 27 ods. 1 zákona č. 251/2012 Z.z. sa týka len výrobcov. Prístupom je potrebné rozumieť už samotné právo žalobcu dodávať vyrobenú elektrinu do distribučnej sústavy žalovanej, do ktorej je výrobca pripojený, pričom je na voľbe a uvážení výrobcu, či toto svoje právo využije alebo nie. Zatiaľ čo distribúcia ako taká nie je predmetom dohody žalovanej s výrobcami (teda aj žalobcom), ale výhradne s odberateľmi, nakoľko spôsob distribúcie a platba za distribúciu je náležitou práve vzťahov s odberateľmi elektriny. Z daného dôvodu nie je možné považovať distribúciu za súčasť a nevyhnutnú podmienku prístupu pre účastníka trhu s elektrinou v postavení výrobcu elektriny. Predmetný názor, že prístup a distribúcia sú navzájom oddelené služby vyplýva aj z cenových rozhodnutí ÚRSO, ktorý rozlišuje tarifu za prístup do sústavy (účtovaná tak výrobcom a odberateľom) a tarifa za distribúciu (účtovaná výlučne odberateľom).

60.1. Dovolací súd ohľadne správnej interpretácie vyššie uvedených pojmov podotýka, že pri výklade právnej normy je nevyhnutné skúmať aj genézu zákona, vôľu a zámer sledovaný zákonodarcom. V tejto spojitosti dovolací súd poukazuje na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 257/2020 zo dňa 14.12.2021.

Tento v bode 41 nález, konštatoval omyl konajúcich súdov pokiaľ právny vzťah medzi výrobcou elektrickej energie a prevádzkovateľom distribučnej ústavy posudzovali podľa zákona č. 251/2012 Z. z., hoci na základe písomnej zmluvy o pripojení vznikol právnym vzťah počas platnosti a účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. V bode 47. ústavný súd uviedol, „že medzi sťažovateľom a žalobcami nebolo v konaní pred všeobecnými súdmi sporné, že žalobcovia ako výrobcovia elektriny dodávajú elektrinu do distribučnej sústavy a že distribúcia elektriny medzi sťažovateľom a žalobcami dojednaná nebola. V tomto smere v konečnom dôsledku nemožno úplne opomenúť ani zákon č. 309/2018 Z. z., ktorým s účinnosťou od 1. januára 2019 došlo k novelizácii zákona č. 251/2012 Z. z. V zmysle § 2 písm. a) bodu 12.2 zákona č. 251/2012 Z. z. účinného od 1. januára 2019 sa na účely tohto zákona rozumie všeobecne prístupom do sústavy alebo do siete prístup na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny, pričom prístupom do distribučnej sústavy sa rozumie právo využívať distribučnú sústavu v rozsahu zmluvne dohodnutej distribučnej kapacity, a ak ide o výrobcu elektriny, prístupom do distribučnej sústavy sa rozumie právo dodávať vyrobenú elektrinu do distribučnej sústavy. Podľa § 26 ods. 5 zákona č. 251/2012 Z. z. účinného od 1. januára 2019 zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny sa zaväzuje prevádzkovateľ distribučnej sústavy rezervovať distribučnú kapacitu, umožniť prístup do sústavy a v prípade účastníka trhu s elektrinou iného ako výrobcu elektriny aj prepraviť pre účastníka trhu s elektrinou množstvo elektriny výkonovo obmedzené výškou rezervovanej kapacity vrátane služieb spojených s používaním prenosovej sústavy a účastník trhu s elektrinou sa zaväzuje zaplatiť cenu za prístup a cenu za poskytnutie distribučných služieb a súvisiacich služieb.“ V bode 48. konštatoval, že „dôvodová správa k zákonu č. 309/2008 Z. z. okrem iného uvádza: „Sprešňuje sa definícia prístupu do sústavy z dôvodu doterajšieho rôzneho výkladu tejto definície. Sprešnenie sa týka výroby elektriny vo vzťahu k jej dodávaniu do sústavy tak, že dodávanie elektriny do sústavy sa viaže na prístup do sústavy.“, a tiež «Upresňuje sa zákonná definícia zmluvy o prístupe a distribúcii elektriny tak, aby bolo jednoznačne definované, že výrobca elektriny užíva legálne distribučnú sústavu, ak má uzatvorený zmluvný typ „zmluva o prístupe a distribúcii elektriny“, ktorá nemusí nutne obsahovať aj predmet zmluvy distribúciu elektriny, ak túto službu výrobca elektriny nevyužíva. Doterajšia definícia uvedená obsahovala len implicitne.» Novelizácia tak de facto nespochybňuje koncepciu právnej úpravy vymedzenej v minulosti v zákone č. 656/2004 Z. z., ktorý v jeho § 21 podmienoval vznik práva výrobcu elektriny pripojiť zariadenie na výrobu elektriny k sústave splnením technických a obchodných podmienok prístupu a pripojenia do sústavy (v konaniach medzi sťažovateľom a žalobcami pred všeobecnými súdmi existencia pripojenia žalobcov do distribučnej sústavy spochybňovaná nebola, pozn.), ukladal výrobcovi elektrickej energie povinnosť uzatvoriť zmluvu o prístupe a o pripojení k sústave s prevádzkovateľom sústavy, nie však povinnosť dojednaná o distribúcii elektriny. Ústavný súd tiež pre úplnosť dodáva, že zákonom č. 309/2018 Z. z. [§ 27 ods. 2 písm. b) zákona č. 251/2012 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2019] došlo k zakotveniu povinnosti výrobcu elektriny uzatvoriť zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny s prevádzkovateľom sústavy, ak výrobca elektriny dodáva elektrinu do sústavy, teda obdobne, ako to bolo za účinnosti zákona č. 656/2004 Z. z., ktorý ustanovoval povinnosť výrobcu elektriny uzatvoriť zmluvu o prístupe a o pripojení do sústavy.“ Dovolací súd zároveň považuje za potrebné poukázať aj na prechodné ustanovenia § 96f ods. 1 obsiahnutého v zákone č. 251/2012 Z. z. účinného od 1.01.2019, v zmysle ktorého zmluvy uzatvorené medzi prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľom distribučnej sústavy a výrobcou elektriny do 31. decembra 2018, ktorých predmetom je umožnenie prístupu výrobcu elektriny do prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy, sa považujú za zmluvy podľa § 26 ods. 4 alebo ods. 5, aj keď neobsahujú záväzok prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy prepraviť príslušné množstvo elektriny. Účastníci zmlúv sú povinní uviesť uzatvorené zmluvy do súladu s týmto zákonom do 31. marca 2019.

60.2. Prihliadnuc na spomenuté ustanovenia zákona o energetike dovolací súd má za to, že súdy nižšej inštancie bez bližšieho odôvodnenia dospeli k nesprávnemu právnemu názoru, keď mali za to, že užívaním distribučnej sústavy a bez prepravy, resp. distribúcie, nemôže k užívaniu distribučnej sústavy zo strany žalobcu dochádzať. Záver, že prístup bez distribúcie nemôže existovať, je nesprávny. V tomto smere sa dopustili nesprávnej interpretácie pojmu „prístup do distribučnej sústavy“ a „distribúcia elektriny“ vo vzťahu k subjektu žalobcu v postavení výrobcu elektriny. Súdmi nižšej inštancie použitý výklad pojmu „prístup do distribučnej sústavy“ považuje dovolací súd za formalistický, jazykový výklad

bez bližšieho zamyslenia sa nad účelom predmetného zákonom použitého pojmu, úmyslom zákonodarcu a zmyslom celej právnej normy. Dané pojmy zároveň dovolací súd považuje za kľúčové aj pre samotné posúdenie ne/platnosti Zmluvy o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto č. ZPV/2014/296 zo dňa 14.01.2014.

61. Vo vzťahu k tretej právnej otázke, týkajúcej sa právneho posúdenia vzájomnej synalagmatickej previazanosti plnení oboch strán sporu s prihliadnutím na odplatosť žalovanou žalobcovi poskytovanej služby prístupu do distribučnej sústavy žalovanej a aplikovateľnosti inštitútu bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 a nasl. OZ v prípade užívania distribučnej sústavy žalovanej zo strany žalobcu bez právneho dôvodu, dovolací súd uvádza, že jeho pozornosti neušlo to, že v rámci jednej otázky namieta jednak právne posúdenie otázky (ne)odplatosť žalovanou žalobcovi poskytovanej služby prístupu do distribučnej sústavy žalovanej a s tým súvisiacej vzájomnej synalagmatickej previazanosti plnení oboch strán sporu, a zároveň otázky spočívajúcej v nesprávnej aplikácii ustanovenia § 451 a nasl. OZ na predmet sporu a opomenutia aplikácie § 457 OZ. Preto každú z nich posúdil samostatne.

61.1. Ohľadne zhodnotenia prípustnosti dovolania žalovanej podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP vo vzťahu k otázke právneho posúdenia vzájomnej synalagmatickej previazanosti plnení oboch strán sporu s prihliadnutím na odplatosť žalovanou žalobcovi poskytovanej služby prístupu do distribučnej sústavy žalovanej, dovolací súd odkazuje na svoje odôvodnenie uvedené v bode 54. až 56., a v súlade s ním konštatuje jeho prípustnosť podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

61.2. Vo vzťahu k tretej otázke dovolateľa týkajúcej sa posúdenia otázky (ne)odplatosť žalovanou žalobcovi poskytovanej služby prístupu do distribučnej sústavy žalovanej a s tým súvisiacej vzájomnej synalagmatickej previazanosti plnení oboch strán sporu dovolací súd poukazuje na obsah Zmluvy o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto ZPV/2014/296 zo dňa 14. januára 2014 (č. l. 73) Čl. II, v zmysle ktorého bol dohodnutý záväzok žalobcu zaplatiť žalovanej mesačný poplatok za prístup do distribučnej sústavy vo výške podľa príslušných platných a účinných rozhodnutí ÚRSO a všeobecne záväzných právnych predpisov, a to na základe vystavenej faktúry prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy. V tejto spojitosti najvyšší súd poukazuje rozhodnutie sp. zn. 3Obdo 18/2019, z ktorého vyplýva záver o tom, že výška odplaty za prístup do distribučnej sústavy nemusí byť v zmluve explicitne upravená, keď uzavrel, že prevádzkovatelia distribučných sústav majú právo na odplatu voči výrobcovi elektriny, ktorí dodávajú elektrinu do ich distribučnej sústavy, a to aj napriek tomu, že medzi výrobcovi elektriny a prevádzkovateľom distribučnej sústavy nebola uzavretá osobitná písomná zmluva o prístupe, a teda medzi nimi neexistovala žiadna výslovná dohoda o cene za poskytovanie prístupu (bod 23.3. odôvodnenia).

61.3. S účinnosťou od 1.1.2014 došlo k zmene regulačného rámca na základe vyhlášky č. 221/2013 Z.z., ktorá odbremenila koncových odberateľov elektriny tým, že časť nákladov na prevádzku distribučnej sústavy preniesla na výrobcov zavedením platby za prístup do sústavy, tzv. G-komponentu. Cena teda nebola určovaná rozhodnutím žalovanej, ale cenovou vyhláškou ÚRSO, a teda vyplývala priamo zo všeobecných právnych predpisov a cenových rozhodnutí (vyhláška ÚRSO č. 221/2013 Z.z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v energetike v znení neskorších predpisov a cenové rozhodnutie ÚRSO č. 0015/2014/E, zo dňa 21.11.2013, ktorým určil pre regulovaný subjekt tarify za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny a podmienky ich uplatnenia na obdobie od 1.1.2014 do 31.12.2014, čím stanovil 12 mesačnú rezervovanú kapacitu na celý rok 2014).

61.4. Platby tvoriace predmet konania sú platbami za prístup do distribučnej siete vo výške upravenej regulátorom, ktorými zákonodarca stanovil náklady udržiavania sústavy v prevádzkyschopnom stave. Z uvedeného vyplýva, že prijaté platby za prístup do distribučnej sústavy žalovanej boli úhradou nákladov udržiavania distribučnej siete v prevádzkyschopnom stave. Ak by žalobca zmluvu o prístupe neuzavrel, užíval by distribučnú sústavu bez právneho dôvodu, v dôsledku čoho by vznikalo na jeho strane bezdôvodné obohatenie na úkor vlastníka distribučnej sústavy.

61.5. Dovolací súd ohľadne vyjadrenia ceny v Zmluve o prístupe uvádza, že z citácie ustanovení

vyhlášky, na ktoré súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku poukazuje v kontexte s jeho vyššie citovaným právnym názorom, je zrejmé, že súd prvej inštancie sa snaží predostrieť právnú úvahu o tom, že ÚRSO síce bolo právnymi predpismi oprávnené určovať spôsob výpočtu maximálnej ceny a tarify za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny, avšak nebolo oprávnené určovať spôsob výpočtu maximálnej ceny a tarify za prístup do distribučnej sústavy a spôsob výpočtu maximálnej ceny a tarify za distribúciu elektriny. Tu však dovolací súd dáva do pozornosti, že súdmi nižšej inštancie predostretý výklad ustanovení § 2 a 3 vyhlášky o cenovej regulácii sa javí ako účelovo reštriktívny a v rozpore so samotným účelom dotknutých právnych predpisov, nakoľko z gramatického výkladu použitia spojky „a“ obsiahnutej tak v ustanovení § 2 písm. e) ako aj § 3 písm. e) vyhlášky o cenovej regulácii, ktorá je zlučovacou spojkou, je zrejmé, že táto spája dve samostatné skutočnosti, ktoré môžu, ale nevyhnutne nemusia, vždy tvoriť jeden ucelený celok. Je nelogické, aby práve predpisy oprávňovali ÚRSO na cenovú reguláciu prístupu do distribučnej sústavy a distribúcie elektriny, a zároveň, aby vylučovali jeho oprávnenie na cenovú reguláciu prístupu do distribučnej sústavy alebo cenovú reguláciu distribúcie elektriny. Zároveň z vyhlášky o cenovej regulácii ustanovenia § 26 ods. 23 vyplýva, že obsahuje výslovne spôsob matematického výpočtu platby za prístup do distribučnej sústavy, ktorý mechanizmus výpočtu bol odobrený aj zo strany Ústavného súdu SR v jeho náleze sp. zn.: PL. ÚS 17/2014. Tvrdenie súdov nižšej inštancie, že vyhláška ÚRSO o cenovej regulácii v elektroenergetike stanovuje len cenu za prístup a distribúciu, bez možnosti stanoviť samotnú cenu za prístup, teda nie je možné považovať za právne súladné a rovnako ani súladné s nálezom Ústavného súdu SR sp. zn.: PL. ÚS 17/2014.

61.6. Keďže žalobca prístup v rozhodnom období využíval, teda vpúšťal vyrobenú energiu do distribučnej sústavy, a to najprv na základe uzatvorenej dohody medzi stranami za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. a následne na základe písomne uzatvorenej Zmluvy o prístupe na základe § 27 ods. 1 písm. b/ zákona č. 251/2012 Z.z., v súlade s Nálezom Ústavného súdu SR, žalobcovi vznikla povinnosť platiť poplatok za prístup do distribučnej siete žalovanej. Jedná sa o odplatu za užívanie distribučnej sústavy žalovanej a s tým súvisiacej žalovanou žalobcovi opakovane a pravidelne dlhodobo poskytovanej služby, ktorá služba je žalovanou žalobcovi poskytovaná na podnet samotného žalobcu a v jeho prospech za účelom výkonu podnikateľskej činnosti žalobcu a dosahovania zisku.

61.7. S ohľadom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že súdy nižšej inštancie sa dopustili nesprávnej interpretácie a aplikácie ust. § 26 ods. 5, § 27 ods. 1 písm. b/, § 96 ods. 7-9 zákona č. 251/2012 Z.z., keď konštatovali, že Zmluva o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto č. ZPV/2014/296 zo dňa 19.01.2014 nemohla byť platne uzatvorená ak neobsahovala zároveň aj dojednanie „distribúcie elektriny“, ako jej podstatnej náležitosti, v dôsledku čoho vyslovili záver o jej neplatnosti pre obchádzanie zákona o energetike a výrobcovi elektriny, ako aj z dôvodu nezrozumiteľného a neurčitého spôsobu určenia ceny v danej zmluve.

61.8. Dovolací súd ešte pre úplnosť dodáva, že ak by aj prijatý záver súdmi nižšej inštancie o neplatnosti Zmluvy o prístupe uzavretej podľa zákona č. 251/2012 Z.z o energetike bol považovaný za správny, uvedené by sa netýkalo povinnosti uhrádzať žalovanej platby za prístup, nakoľko daná povinnosť vznikla už na základe Zmluvy o pripojení zo dňa 22.06.2011, ktorú uzavreli žalobca so žalovanou za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z., a to v spojitosti s právnym názorom najvyššieho súdu vyjadreným v jeho uznesení sp. zn. 3Obdo/18/2019, podľa ktorého „v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z. nebolo možné, aby výrobca elektriny uzatvoril s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy zmluvu o pripojení do distribučnej sústavy bez toho, aby súčasne neuzatvoril aj zmluvu o prístupe (resp. aby táto zmluva nebola súčasťou zmluvy o pripojení). Bez uzatvorenia zmluvy o prístupe - ktorú zákon č. 656/2004 Z. z. priamo vyžadoval - by nemohol výrobca elektriny pôsobiť na trhu s elektrinou, keďže by nespĺňal zákonnú podmienku priamo vyplývajúcu z ustanovenia § 21 ods. 2 písm. a/ zákona č. 656/2004 Z. z. Zjednodušene povedané, aby mohol výrobca elektriny (t. j. žalobca) vyrábať elektrinu a dosahovať zisk z predmetu svojej činnosti ako základného znaku podnikania, musel rešpektovať zákonnú úpravu a splniť všetky podmienky stanovené zákonom č. 656/2004 Z. z. vrátane uzavretia zmluvy o prístupe a o pripojení k sústave so žalovanou ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy. Následne sa výrobca elektriny nemôže s úspechom brániť tvrdením, že jeho vôľou (resp. úmyslom) nebolo uzavrieť zmluvu o prístupe, keďže táto je obsiahnutá už v tom, že chcel ako výrobca pôsobiť na otvorenom trhu

s elektrinou, s ktorým je spojené splnenie všetkých zákonných podmienok (resp. povinností)“. Vzhľadom na uvedené žalobcovi vznikla povinnosť uhrádzať žalovanej platby za prístup už na základe Zmluvy o pripojení zo dňa 22.06.2011, pričom následne uzavretie Zmluvy o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto č. ZPV/2014/296 zo dňa 14.01.2014 danú povinnosť len potvrdilo.

61.9. Ohľadne otázky nastolenej dovolateľkou spočívajúcej v nesprávnej aplikácii ustanovenia § 451 ods. 2 OZ na predmet sporu a opomenutia aplikácie § 457 OZ, ktorej prípustnosť dovolateľka vyvodzovala z ust. § 421 ods. 1 písm. b), dovolací súd poznamenáva, že dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016, dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti, doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

61.10. K takto nastolenej otázke najvyšší súd konštatuje, že na jej riešení odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie. Kľúčovou otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo konštatovanie neexistencie dohody o prístupe medzi žalobcom a žalovanou, a s tým spojenej nedôvodnosti uhrádzania platieb za prístup žalovanému. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie na vyššie uvedených záveroch, možno preto uzavrieť, že takto žalovanou položená otázka nepredstavovala kľúčovú otázku, na základe ktorej by odvolací súd založil svoje rozhodnutie - nebola teda pre jeho právne závery otázkou podstatnou. Tu dovolací súd ešte uvádza, že pre posúdenie - či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej - a teda aj pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver súdu rozhodujúceho o jej dovolaní. Táto je aj vzhľadom na vyššie vyslovený záver dovolacieho súdu pre rozhodnutie o dovolaní žalovanej irelevantná a prípustnosť dovolania v tejto časti otázky podľa § 421 CSP v tomto prípade nezakladá.

62. Vo vzťahu k štvrtej právnej otázke, ktorá sa týkala posúdenia hmotnoprávných účinkov derogačného Nálezu PL. ÚS 17/2014, dovolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR zo dňa 14. decembra 2021, sp. zn. III. ÚS 257/2020, ktorý v bode 49. odôvodnenia skonštatoval, že Nálež PL. ÚS 17/2014 dopadá len na situácie, kde zmluvný základ pre účtovanie platby za prístup do distribučnej sústavy absentuje. Zhodne aj v uznesení Ústavného súdu SR zo dňa 24. marca 2022, sp. zn. III. ÚS 167/2022, bolo konštatované, v bode 21., že právne závery Nálezu PL. ÚS 17/2014 sa na právny vzťah medzi sťažovateľmi a žalovaným nevzťahujú, nakoľko bola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, a teda Nálež PL. ÚS 17/2014 dopadá len na právnu úpravu, no nie na vzťah strán založený zmluvou. S ohľadom na uvedené preto Nálež PL. ÚS 17/2014 na rozhodovaný spor nedopadá, nakoľko nemožno dospieť k záveru, že by medzi žalobcom a žalovaným nebola uzatvorená zmluva o prístupe do distribučnej sústavy.

63. Vzhľadom na to, že dovolateľka dôvodne namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom vo vyriešení prvej, druhej a v časti tretej právnej otázky dovolacím súdom doposiaľ nevyriešenej (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP), pričom rozhodnutie bolo postihnuté aj vadou zmatečnosti, najvyšší súd žalovanou napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v znení opravných uznesení zrušil (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže dôvody, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inštancie a v prípade zrušenia výlučne rozsudku odvolacieho súdu by bol odvolací súd povinný rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, dovolací súd aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku) konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie v

jeho žalobe vyhovujúcim výroku II. a vo výroku III. o náhrade trov konania (§ 449 ods. 2 CSP) a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie (pozn. do 31.5.2023 Okresný súd Košice I, od 1.6.2023 Mestský súd Košice) na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 450 CSP).

64. V ďalšom konaní sú sudy nižšej inštancie (súd prvej inštancie a aj odvolací súd) viazané právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 CSP).

65. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

66. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.